

ρώσθησαν καὶ τῷ ἁγίῳ προθύμως παρείποντο ἐκπληττόμενοι ἐπὶ || φ.142^α
 τῷ παραδόξῳ τοῦ θαύματος. Ὅτε καὶ ἦν ἰδεῖν πανταχοῦ τὸν ἄνδρα
 δοξαζόμενον διὰ τὸ ἄφυστον τῆς ἐπαγγελίας. Δοξαζεῖν ἐπηγγείλατο
 Κύριος τοὺς διὰ τῶν ἔργων αὐτὸν δοξαζεῖν ἐπισταμένους. Τὸ γοῦν
 οὕτως παραδόξως πηγάσαν ὑδῶρ κρήνη γέγονεν ὑδροτόκος καὶ κοινὸν 5
 πρόκειται μέχρι καὶ σήμερον παραμύθιον καὶ διψῆς ἀλέξημα πᾶσι
 τοῖς ὁδοιπόροις. ἔθθα δὴ καὶ εὐκτήριος οἶκος ὑστερον ἐξ αὐτῶν ἀνη-
 γέρθη τῶν κρηπίδων ἐπ' ὀνόματι τοῦ τριζυάκκαρος παρὰ τοῦ τῶν
 προροικούντων τῷ τόπῳ καὶ τῷ τάγματι τῶν μοναχῶν κατειλεγμέ-
 νου, ᾧ Ζωσιμάς μὲν ἡ κλῆσις, ὁ δὲ τρόπος μάλα ἐπαινετός καὶ θεο- 10
 φιλῆς. Οἱ τοίμυ τῷ ὕδατος ἐμπορούμενοι καὶ τῷ ἡδίστῳ τῆς πόσεως
 ἐπαναψύγοντες αἰεὶ καὶ οἶονεῖ ἀναπτερούμενοι τῆς προκειμένης ὁδοῦ
 ἄπτονται, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ.

Ἄλλ' ὁ μὲν ὄσιος οὕτω τῇ Λακεδαιμόνι ἀποδέδοται, καὶ τὸ τῆς
 ἀλθινης φιλοσοφίας φροντιστήριον εἶχεν αὐτόν. Ὀλίγαις δ' ὑστερον 15
 ἡμέραις, καὶ ἐπεὶ ὁ φθόνος αἰεὶ ἡρμεῖν οὐκ οἶδε, διεβλήθη ὑπὸ τινῶν
 κακοθελῶν ἀνδρῶν καὶ τῷ τοῦ φθόνου πάθει δεινῶς προκατειλημμέ-
 νων Ἰωάννης ἐκεῖνος, ᾧ τὸ ἐπίκλην Μαλακηνός, ἀνὴρ τῶν λίαν εὐ-
 κλειῶν καὶ περιβλέπτων καὶ αὐτῶν τῶν ἐπὶ τῇ κατὰ κόσμον σοφίᾳ
 θαυμαζομένων τὰ πρῶτα φέρων οὐ τῆς Λακωνίων πόλεως μόνον, ἀλ- 20
 λά καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τῆς τοῦ Πέλοπος, ναὶ μὴν καὶ εὐγνώ-
 μων εἴπερ τις καὶ τὰ πρὸς τὸν ὄσιον εὐ διακείμενος. || Διεβλήθη δὲ τῷ φ.142^β
 τὰ σκῆπτρα τότε τῆς Ῥωμανίας ἰθύνοντι. Βασιλεῖος δ' οὗτος ἦν ὁ
 τοῦ μικροῦ Ῥωμανοῦ παῖς καὶ πάντων βασιλείων εὐδαιμονέστερος, οὐ
 καὶ ὁ βίος ἐπιφανῆς καὶ ὁ τῆς ἀρχῆς χρόνος ἐπιμήκιστος καὶ τὰ 25
 κατὰ τῶν ἀντιπάλων τρόπαια πάμπολλα. Δι' οὐ καὶ ὁ τοῦ βουλγα-
 ρικοῦ ἔθνους ἄρξας Σαμουήλ ἐκεῖνος, ὁ τὴν Ῥώμην ἄμαχος καὶ τὴν
 ἰσχὺν ἀνυπέρβλητος, ἀνήρητο, καὶ αὐτὸ δὲ ἅπαν τὸ ἔθνος τῆς βουλ-
 γαρικῆς ἀναριθμήτου φάλαγγος καταβέβληται ἅμα καὶ τεταπεινω-
 ται, καθὼς ἡ περὶ αὐτὸν ἱστορία πλατύτερον παριστᾷ. Ἀπεστάλη 30
 σαν οὖν παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλείως δύο σατράπαι στρατιωτῶν λεγεῶ-
 νας ἐπαγόμενοι ἐφ' ᾧ κατασχεῖν ἀθρόως τὸν προλεχθέντα Μαλακηνόν
 καὶ δέσιμον ἄχρι τῆς μεγαλωνύμου βασιλίδος τῶν πόλεων ἀγαγεῖν.

9-10. κατ' ἄλεγμένου 16. ἡρμεῖν 22. εἰπέω

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΟΝ ΤΟΜ. Γ'.

Ε.Υ.Δ. τῆς
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ἀποστασίαν γὰρ καὶ καθωσιώσεως αἰτίαν οἱ βάσκανοι κατὰ τοῦ ἀν-
 δρός μελετήσαντες καὶ τὰς βασιλικὰς ἐμπλήσαντες ἀκοὰς τὸ πῦρ
 ἀνῆψαν τῆς διαβολῆς, καὶ ἀνταρσίαις ἐγκλημα τούτῳ προστρέψαι δει-
 νῶς ἐσκαιώρησαν, οἱ πρὸς τὰ τοιαῦτα κακουργεῖν καὶ τεκταίνεσθαι
 5 δοκιμώτατοι. Ὡς οὖν καταλαβόν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπεσταλμέ-
 νοι τὴν τῶν Λακωνῶν χώραν, καὶ τὸν δι' ὃν ἀπεστάλησαν συνελά-
 βοντο, μεταπεμφάμενος τὸν ὄσιον ὁ ἀνὴρ· καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις
 αὐτοῦ τῶν κατορθωμάτων καὶ πλείστην ὄσιν ἐκέκτητο τὴν πίστιν τε
 p.143^a καὶ τὸ σέβας πρὸς αὐτόν· Εὐξαι, εἶπεν ἐν συνοχῇ καρδίας, || εὐξαι
 10 ὑπὲρ ἑμοῦ τοῦ τάλανος, δοῦλε τοῦ θεοῦ, ἵνα μὴ τῇ τοῦ βασιλέως
 ὀργῇ κακῶς ἀπόλημαι. Ὁ δὲ ἅγιος οἶος ἐκείνος λόγοις οἷς τε ἐσχε-
 διάζει νοημάτων περιουσία καὶ ῥήμασι μελιχίοις ἀνέλαβέ τε καὶ ἀνε-
 κτησατο τὸν ἄνδρα ἱκανῶς καὶ μηδὲν ὄλως δεδοικέναι ἢ κραδαίνεσθαι
 παρσκευάσεν. Εἶτα καὶ τραπέζης αὐτῷ καὶ ἄλων κοινωνήσας καὶ
 15 συνεστιαθεὶς δι' ἀγάπης περιουσίαν καὶ τὸ ταύτης ἐξόχως καλὸν, πολ-
 λαπλῆς τε εὐφροσύνης κρατῆρα αὐτῷ κερασάμενος, ἢ μᾶλλον εἶ-
 πειν, τὸν ποιητικὸν ἐκείνον κυκεῶνα, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων, προσ-
 εῖθηκε καὶ ταῦτα, ὅτι, φησί, καὶ βασιλικῆς μᾶλλον ἐπιτεύξη εὐ-
 νοίας καὶ εὐτυχέστερον ἢ πρότερον βιώσεις καὶ πρὸς μείζονα ἀνα-
 20 χθείση ἀξίαν καὶ παντός ἀνιαροῦ κατευμεγεθήση, κάμει θεάση καὶ εἰς
 τὴν οἰκείαν πατρίδα ἰπ' ἐσχάτου τὸν βίον μεταλλάξεις. Καὶ γὰρ,
 ὡς εἴρηται, καὶ τούτου παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων ἠξίωτο τοῦ
 χαρίσματος, ὥστε βλέπειν ὡς ἐνεστώτα τὰ μέλλοντα. Ἄ δὴ καὶ
 ὕστερον ἀπέβη κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου πρόρρησιν. Ὁ τοίνυν Μαλακηνός,
 25 ὡς ἐκ προφητικῆς γλώσσης καὶ θεοπνεύστου ταῦτα ἀκηκοὼς καὶ μη-
 δὲν ὄλως ἐν τούτοις ἐπιδοιάσας, παρεκλήθη οὕτω μετρίως· εἶτα καὶ,
 τῷ ἁγίῳ συνταξάμενος, ἠδέως τὸν ἀπόπλου ἐποίησι. Ὡς δὲ καὶ
 πρὸς βασιλέα ἤχθη καὶ τὰ κατ' αὐτοῦ σκαιωρηθέντα ἐν τῷ σκότει
 τοῦ ψεύδους τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας εὐχαίς τοῦ ὀσίου δισκίδατο,
 30 πλείονος μᾶλλον ἠξίωτο || τῆς παρὰ τοῦ βασιλέως ῥοπῆς, καὶ εἰς
 p.143^b μέγα ἤρθη δόξης τε καὶ τιμῆς καὶ πολλῆς ὄσης τῆς εὐκληρίας, ὡς
 καὶ πρῶτον γενέσθαι τῆς συγκλήτου βουλῆς.

1. καθωσιώσεως 3. προστρέψαι 11. Τὸ κακῶς ἔχον ἀπόλημαι ἰσχυρῶς
 πιθανῶς οὕτως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. 15. συνεστιαθεὶς 4. κατ'εὐ-
 μεγεθήση 33. γεγενέσθαι

Ἰκανὸς γοῦν ὁ μεταξὺ χρόνος, καὶ τοῦ Μαλακηνοῦ τῆ Κωνσταν-
 τίνου ἔτι ἐνδιατρίβοντος, πρὸς τὴν ἀγήρω καὶ μακαρίαν λῆξιν ὁ ὁσῖος
 μετέβη. Τοῦτο δὲ πυθόμενος ὁ Μαλακηνὸς καὶ νομίσας διαμυρτεῖν
 τῆς γλυκειᾶς ἐκείνης καὶ ἀγαθῆς ἐλπίδος, δι' ἧς ἐπληροφορεῖτο τὸν
 τριπόθητον αὐτοῦ χαρακτῆρα θεάσασθαι τοῦ μακαρίου. καθ' ἣν ἤκουσε 5
 πρόρρησιν, ἠνιάτω, ἤσχαλλε, μυρίοις λογισμοῖς ἐβάλλετο, δεινὸν ἠγεῖτο
 ζῆν, εἰ τὰ παρὰ τοῦ ὁσίου ἐπηγγελμένα περαιούμενα οὐκ ὄψοιτο. Τῆ
 πίστει γοῦν τῶς νεύρουμένου ὁ ἀνὴρ· οὐδὲ γὰρ ἄγευστος ἦν καὶ αὐ-
 τὸς δὴ τῆς θείας γινώσεως, δι' ἧς γινώσκεισθαι πέφυκε τὰ μυστήρια
 τοῦ θεοῦ· τί ποιεῖ καὶ τί φέρεται; Ζωγράφον τινὰ μεταστέλλεται 10
 ἀριστόχειρά, καὶ οἷος αὐτῷ τὴν μορφήν ὁ ὁσῖος τὸ σχῆμα, τὴν τρί-
 γα, τὴν στολὴν τῷ λόγῳ πάντα ὑπέγραψε καὶ διεξῆει, καὶ ἐπίσκη-
 πτε χρωματουργῆσαι τὴν τοῦ ἀγίου ἐμφέριαν ἐπὶ σανίδος. Ὁ τοί-
 νων ζωγράφος, οἴκαδε ἐπανηκῶς καὶ προὔργου θέμενος τῆ ἰδίᾳ τέχνῃ
 πάνυ εὐφυῶς ἐκτελέσει· τὸ ἐπίταγμα, δυσπεχιρήτητα πονεῖν ἔδοξε, καὶ 15
 ὁ κόπος αὐτῷ εἰκαίως ἀπέβαινε· οὐδὲ γὰρ οἷός τε ἦν ἐκ μόνης διη-
 γήσεως, κἂν εἰς ἄκρον ἦν τὴν τέχνην ἐξησκημένος, ὃν οὐδέποτε τε-
 θέεται εἰκονογραφεῖσθαι κατὰ τὸ ἀπαράλλακτον. Οὕτως οὖν ἀμνησ-φ.144a
 νῶν καὶ ἐναπόριος ὢν, ἀλύων τε οὐ μετρίως καὶ ἀνιώμενος διὰ τε τὴν
 ἐκείνου ἀγνοίαν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ὅπως ἂν τῶν τῆς ὄψεως χαρα- 20
 κτήρων ἐφίκοιτο, ὅρα τινὰ μοναχὸν ἄφνω εἰσιόντα ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ,
 μακρὸν μὲν τῆ ἡλικίᾳ, τὸ σχῆμα ἱρημικὸν καὶ ῥάκος παλαιὸν ἐνημ-
 μένον, αὐχμῶντα τὴν κεφαλὴν, μέλανας δὲ κέκτημένον τὰς τρίχας
 τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος καὶ ἀπλῶς κατὰ πάντα ἰοικότα τῷ
 μακαρίῳ· ἔφερε γὰρ ἐπὶ χεῖρας καὶ ῥάβδον σταυρὸν ἔχουσαν περὶ τὸ 25
 ἄκρον αὐτῆς Ὅς καὶ τὸν ἀσπασμὸν προσηκόντως τῷ ζωγράφῳ προσ-
 αγαγῶν, ἤρετο τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἀδολεσχῶν ὠρᾶτο καὶ διαμεριμνῶν.
 Ὁ δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἀπεκάλυπτε καὶ τὸ ἐργῶδες τοῦ ἐπιχειρήμα-
 τος ἀπήγγειλεν. Εἶτα πρὸς αὐτὸν ἠρέμα πως ὁ φαινόμενος μοναχὸς
 Πρόσσχες, εἶπεν, εἰς ἐμέ, ἀδελφέ· ἐμοὶ γὰρ ἔστι κατὰ πάντα ἐμφε- 30
 ρῆς ὁ ἱστορούμενος. Ἐπεὶ οὖν ἤρε τὸ ὄμμα πρὸς αὐτὸν ἀτενέστερον

2. ἀγείρω 6. ἠσχαλλε ἐβάλλετο 12. διεξίει. ἴδε τὰ γραφέντα
 ἀνωτέρω σ. 167 σημ. εἰς 25. 14. ἐπανηκῶς. ἴδε ἀνωτέρω σ. 160 σημ. εἰς 17.
 21. τινὰ αὐτοῦ 22. ῥάκος 23. αὐχμῶντα 24. ῥάβδον
 27. ὄρατο 29 (καὶ κτωτέρω). ἠρέμα 30. πρόσσχες

E. V. AM. K. T. II
 IOANNINA 2006

ὁ ζωγράφος, ἔγνω ἱπακριθωσάμενος αὐτὸν ἐκείνον εἶναι, ὃν ἡ τοῦ
 Μαλακκηνοῦ διήγησις ὑπεσέμαίνε, καὶ παρὰ χρῆμα στρέψας τὰς ὄψεις
 ἐν ἧ κατεῖχε σανίδι ἐφ' ᾧ τὴν ὄρωμένην μορφήν τοῦ τριεμάκαρος
 αὐτομάτως τῇ σανίδι ἐκτυπωθῆναι. Ἐκπλαγεὶς οὖν ἐπὶ τούτῳ καὶ
 5 πρὸς τὸν ὅσιον θάπτον ἱπιστραφεὶς, Κύριε ἐλέησον, σὺν φόβῳ πολλῶ
 φ.144^β ἐπιφθεγγόμενος, οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι· αὐθωρὸν γὰρ ἀπέπτη ὁ μακά-
 ριος. Ὁ δὲ ζωγράφος κατὰ τὴν ἐκτυπωθεῖσαν ἐμφέρειαν τὰ λοιπὰ
 τῶν χρωμάτων προσαγαγὼν καὶ τὴν εἰκόνα τέλειον ἀπαρτίσας, οἷα
 καὶ μέχρι τοῦ νῦν ὄραται ἀπρωρημένη καὶ προσκυνουμένη ἐν τῷ ἱερῷ
 10 καὶ θεῖῳ πέμνει τοῦ μάκαρος, λαβὼν αὐτὴν πρὸς τὸν περιβλεπτον
 Μαλακκητὸν ἀπεκόμισε, καὶ πάντα αὐτῷ κατὰ μέρος ἀνήγγειλε τὰ
 τοῦ πράγματος. Καὶ αὐτὸς, ὡς ταῦτα ἤκουσε καὶ πληροφορίαν εἰλή-
 φει ἐξ αὐτῆς τῆς ὄρωμένης αὐτῷ ἀπαραλλάκτου μορφῆς τοῦ ἁγίου
 μηδὲ ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἀπρακτῆσαι τὴν τοῦ δικαίου πρόρρησιν,
 15 χαρᾶς ἀμέτρου πεπλήρωται καὶ κῆρυξ ἦν διαπρύσιος ἔκτοτε τῶν με-
 γαλουργιῶν τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἧς ἡμοίρησε χάριτος ὁ ἅγιος τοῦ
 ἁγίου Πνεύματος.

Ἄλλὰ τὰ μὲν ταῦτα τοῦ περιβλεπτοῦ Μαλακκηνοῦ καὶ τὰ τοῦ γε-
 γονότος θαύματος ἐν τῇ ἁγίᾳ εἰκόνι τοιάδε. Ἀναγκαῖον δ' ὅμως καὶ
 20 τὰ περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ τριεμάκαρος τῷ λόγῳ διαλαβεῖν καὶ ταῖς
 φιλοθείαις ἀκοαῖς παραδοῦναι· οὐκ ἀλυσιτελεῖς γὰρ καὶ τοῦτο τοῖς
 ἀκούουσιν. Ἐμελλεν ἤδη ὁ οὐρανοέραστος τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος καὶ
 τῆς ἀρετῆς ἐμφυχος στήλη τῶν κάτω ἀπαίρειν καὶ πρὸς τὸν θεὸν
 ἐκδημεῖν, ὃν ἐξόχως ἠγάπησεν, ἀντὶ κόπων ὧν οἶδεν ἀμοιβὰς ἅς ἤλ-
 25 πισε καὶ ἀντιδόσεις ἀπολήψεσθαι. Καὶ ἐπεὶ ἤγγιζεν ἡ κυρία τῆς ἐκ
 τοῦ σώματος ἀναλύσεως, ὅπερ δὴ καὶ προαπεκαλύπτετο αὐτῷ ἐκ τοῦ
 φ.145^α θεοῦ, ὅλος ἥ ἦν λοιπὸν τῆς ἐκδημίας· τὴν ἐπιθυμίαν γὰρ εἶχε καὶ αὐ-
 τὸς κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι. Νο-
 σήσας τοίνυν ἐπὶ μικρὸν, ἀνέκλινεν ἑαυτὸν ἐν τῷ προνάῳ τοῦ θεοῦ
 30 καὶ ἱεροῦ αὐτοῦ φροντιστηρίου, καὶ, μεταπεμφόμενος τοὺς λογάδας
 τῆς πόλεως καὶ πᾶν ὅσον ἀσκητικὸν μοναστῶν τε καὶ μεγάλων ἡρέμα
 τὰ χεῖλη διάρας, πρῶτα μὲν τούτοις ὑψηλῇ τῇ διανοίᾳ σὺν πολλῇ τῇ
 φειδοὶ καὶ τῇ μετριοφροσύνῃ τῆς ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ περὶ τοῦ τῆδε

1. ἱπακριθωσάμενος 4. ἐκτυπωθεῖσαν τοῦτο
 30. αὐτοῦ 33. τοῖς ἐξαρχῆς

κεκρυμμένοις ἐφανέρου, εἶτα καὶ πατρίδα καὶ γένος καὶ τὸν τρόπον
 τῆς ἀποταγῆς, πρὸς τούτοις καὶ τὸν θεῖον καὶ καθαρὸν ἔρωτα τοῦ
 ἀοράτου πατρὸς, ὃν εἶχεν ἐγκεκρυμμένον ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς ἀπορρή-
 ταις στροφόμενον. ἐκδήλον ἐποίησε τοῖς παρούσιν ὅσης τε τῆς ἐκ θεοῦ
 ῥοπῆς ἔτυχε καὶ οἷασι ἠυμοίησε χάριτος τοῦ παναγίου Πνεύματος καὶ 5
 ἀπαξάπλως πᾶντα κατὰ μέρος τὰ κατ' αὐτὸν διεξοδικώτερον ἀνήγ-
 γειλε καὶ ἀκολούθως τὰ τῆς ὅσον οὕτω ἀποβιώσεως καὶ τὸ ἐπείγεσθαι
 σὺν σφοδρᾷ τῇ ἐπέξει πρὸς τὸν ποθούμενον ἐφανέρου (ὁ δὲ) τοῦ λό-
 γου οὕτως ἀπαύριμος· Ἐγὼ μὲν, ὦ τέκνα καὶ σπλάγγνα ἐμὰ, οὐς
 ὠδίνεσα καὶ ἔτεκον ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, πρὸς τὸν ἀπάντων δεσπότην 10
 καὶ θεὸν ἡμῶν ἀπειμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤδη ἐφέστηκε τῆς ἐμῆς ἀναλύ-
 σεως. Χρὴ οὖν ὑμεῖς διὰ μνήμης ἔχειν αἰετὰς τὰς ἡμετέρας παραινέσεις
 καὶ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν οἰκείων ψυχῶν || τὴν ἐπιμέλειαν, εἰδὸ-φ.145^β
 τες ὅτι μετὰ τὴν ἐνθένδε ἐκδημίαν ἰσχύς μετανοίας οὐδὲ μία. Τῶν δὲ
 τὴν ἐκείνου μετάστασιν κοινὴν ὄφραμίαν καὶ κοινὴν τῶν ἐντεῦθεν ἐκ- 15
 δημίαν ἡγησαμένων καὶ πρὸς φανεροὺς θρήνους ἐξαγομένων καὶ πι-
 κρῶς τὸν ἐκείνου χωρισμὸν ὀδυρομένων καὶ ἀπολοφυρομένων, παρεκά-
 λει τούτους ὁ μέγας εἶσαι τὸ οὕτω θρηνεῖν καὶ ὀδυρεσθαι, ὡς περ οἱ
 φιλοσώματοι καὶ φιλόζωοι, χάριτας δὲ μᾶλλον θεῶ ὁμολογεῖν, καθὼς
 πρέπει τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι καὶ τῇ κρείττονι ἐλπίδι στροφόμενοις. 20
 Εἶτα καὶ Πνεύματος ἀγίου πλησθεὶς ὁ αἰοίδιμος, παραινέσεως αὐθις
 τῆς πρὸς αὐτοὺς ἤψατο, ποίων σειρήνων ἢ κυκνείων μελῶν οὐχ ἡδυ-
 τέρας; Τεκνία, λέγων, ἐμὰ ποθεινὰ καὶ θυμηρέστατα, προσέχετε ἑαυ-
 τοῖς καὶ ἅς εἰλήφατε ἐξ ἐμοῦ παραγγελίας ἀσφαλῶς τηρήσατε, φυ-
 λάττοντες καὶ τὰ νῦν ῥηθησόμενα. Χρὴ γὰρ ὑμεῖς τὸν θεῖον φόβον 25
 πρὸ ὀφθαλμῶν αἰετὰς τίθεσθαι καὶ τὰ πρὸς εὐσέβειαν ὀρθῶς ἔχειν διὰ
 παντός, τῆς ἐκκλησίας μὴ ἀπολιμπάνεσθαι, ἀλαζονεῖαν καὶ τὴν οἴη-
 σιν, τὰ δεινὰ καὶ ὀλέθρια πάθη, φευκταῖα ποιεῖσθαι αἰετὰς, τὴν δ' ἀλη-
 θινήν ταπεινωσιν ἐκθύμως ἀσπάζεσθαι καὶ πολλῶ πλείον τῆς μείζο-
 νος καὶ πασῶν τῶν ἄλλων γενικωτάτης ἀρετῆς, τῆς εἰς τὸν θεὸν φημι 30
 καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης, ἀνολιγῶρως ἔχεσθαι· αὕτη γὰρ ἐστὶν ὁ σύν-
 δεσμος τῆς τῶν ἀρετῶν τελειότητος, καὶ ὅπερ οἱ ἄλλοι || τῷ ἄρτῳ, τούτω φ.146^α
 τῇ ἀρετῇ ἢ ἀγάπῃ· καὶ μείζον ἴδη τις τὴν ἀγάπην τῆς ταπεινοφρο-

18. εἶσαι 22. κυκνείων 26-27 (καὶ κατωτέρω). διαπαντός 29. ἀσπάζεσθε 30. φημι 31. ἔχεσθε 32-33. τούτω τῆς ἀρετῆς 33. τίς

σύνης, ἐπειδὴ καὶ ὁ Κύριος διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην ἐταπείνωσεν
 ἑαυτὸν καὶ καθ' ἡμᾶς γέγονε. Πρὸς τούτοις, ὦ τέκνα, τῆς φιλοξενίας
 μὴ ἐπιλανθάνεσθε· πτωχὸν καὶ γυμνὸν μὴ ὑπερίδητε ἀρρώστους μὴ
 ὀκνεῖτε ἐπισκεπτεσθαι, πένητας κατοικτεῖρειν, τοῖς ἐν ἀνάγκαις βοη-
 5 θεῖν ὅποση δύναμις. Ἔρεσθε ἀδίκουμένους ἐκ χειρὸς ἀδίκου καὶ παρα-
 νόμου τῆς φιλαδελφίας ἔχεσθε· φθόνον καὶ ζῆλον καὶ τ' ἄλλα τῆς
 κακίας εἶδη σὺν αὐτῇ τῇ μισαλληλίᾳ πόρρω βάλλειν ἀφ' ὑμῶν. Πρὸς
 δὲ τούτοις καὶ ἄλλο ἔγωγε ἐπίσταμαι πάνυ μὲν ἄπονον, καθαίρειν δὲ
 σπύλους ψυχῆς λίαν ὀνησιμώτατον, τὸ ἀφιέναι δὴλα δὴ τῷ πλημμε-
 10 λήσαντι τὸ ἀμάρτημα· τοῦτο γάρ ἐστι φίλον ὑπὲρ τι ἕτερον τῷ θεῷ
 καὶ λυτήριον τῶν ἡμετέρων κακῶν. Δεῖ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, καὶ χηρῶν
 προϊστασθαι καὶ ὀρφανοῖς προασπίζεσθαι καὶ πτωχοῖς· εἰ ἱπάρκειν,
 τὴν πορνείαν φεύγειν ὅποση δύναμις, τὴν δὲ σωφροσύνην φιλεῖν διὰ
 παντός, ἥς χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστο-
 15 λον, πρὸς τοὺς οἰκέτας ἐπεικῶς διακεῖσθαι καὶ φιλανθρώπως, κακοῦ δὲ
 ἀνταποδοτικούς ἐν μηδενὶ μηδαμῶς γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ πεπρα-
 γμένα πυκνωτέρως ἐξομολογεῖσθαι ἀνδράσι πνευματικοῖς καὶ τοῖς πρὸς
 φ.146^β τοῦτο λίαν εὐφυῶς || ἔχουσι καὶ ἐπιτηδείως. Ἄν οὕτω τὸν καθ' ὑμᾶς
 βίον ἐξάγοιτε, οὐκ ὀρφανούς ὑμᾶς ἐάσω, πατὴρ στήρην ἀποδυρο-
 20 μένους, τοὺς ἐμοὶ ποθεινούς· ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων πατρὶ τὴν ὑμῶν κατα-
 λείπω πρόνοιαν, ὅς τὰ πάντα λόγῳ καὶ σοφίᾳ παρήγαγε καὶ κοινὸς
 ἀπάντων ἐστὶ πατήρ καὶ δεσπότης καὶ κηδεμὼν καὶ τὴν σωτηρίαν
 ἅπασιν πλουσίως ἐπιβραβεύων.

Ταῦτα καὶ πλείονα παραινέσας τοῖς συνειλεγμένοις ὁ ὁσιος, οὐκ ἐξ
 25 ἀνθρωπίνης σοφίας, ἀλλ' ἐκ τῆς χάριτος τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος, οἰοεὶ
 καὶ πρὸς αὐτὸν εἰρηκότος, ὡς περ πάλαι τῷ Ἱερειᾷ α' Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς
 λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου, εἶτα καὶ ἐπιθείς αὐτοῖς τὰς χεῖρας
 καὶ ἐπευξάμενος καὶ τὰ ἐξιτήρια ὡς δυνατόν αὐτοῖς προσφθεγξάμενος
 καὶ τελευταῖον τὸ α' Ὁ θεὸς σὺν τῇ ἡμετέρᾳ ἀγάπῃ μὲθ' ὑμῶν, ἐπει-
 30 πὼν, α' ὦ τέκνα καὶ ἀδελφοί, εἰς οὐρανὸν τὸ ὄμμα ἰκτείνας, α' Κύριε
 Ἰησοῦ Χριστέ ὁ θεός, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου ἐπι-
 φθεγξάμενος, τὴν ἀγνὴν καὶ ἱερὰν ἀφῆκε ψυχὴν καὶ πρὸς τὴν ἀγῆρω

3. ἐπιλανθάνεσθαι 4. ὀκνεῖτε κατωκτεῖρειν 9. δηλαδὴ 12. Γρα-
 πτίον ὀρφανούς; 17. πυκνωτέρως 18. ἐπιτηδείως 24. συμπλεγμέ-
 νοις 24-25. ἐξανθρωπίνης 28. ἐξιτήρια 31. χεῖρας 32. ἀγνὴν

καὶ μακρῖαν λῆξιν οἷά τις Ὀλυμπιονίκης μετέβη, ἀγγέλοις ἀξίος συγχορευτῆς γενόμενος καὶ ὠραίους τοὺς καρπούς τῶν οἰκείων ἀπενεγκάμενος πόνων.

Τότε δὴ τότε ἅπας ὁ τῆς Λακεδαιμόνος λαὸς σὺν τῇ περίξ ἐπαρχίᾳ, γένος ἅπαν καὶ ἡλικία πᾶσα, ὡς ᾔσθοντο τὴν || τοῦ ἁγίου μεταστάσιν, ζήλω θεῷ πυρποληθέντες, ἔβον ἄλλος ἀλλαχόθεν μεθ' ὑπερφυοῦς τῆς θερμότητος καὶ οἷα δὴ μελισσῶν σμήνος ἐν μέλιτι συνηθροίζοντο ἱε' ᾧ τύχοιεν τῆς παρὰ τοῦ ὁσίου εὐλογίας· καὶ ἄθλον ἕκαστος ἤγειτο πολλῶν εἶναι ἰδρώτων, καὶ φιλοτιμίας ἀξίον τοῖς πολλοῖς ἐνομιζέτο τὸ μόνον ἐγγὺς γενέσθαι τῶν περιβόλων ἢ καὶ πλησιᾶσαι 10 καὶ τὴν μακρῖαν ὄψιν θεάσασθαι σπουδῆς ἀξίον ἐποιοῦντο καὶ χρῆμα κομιδῇ περιμάχητον. Ἦν οὖν ἰδεῖν τῷ συρρέοντι πλήθει ἀγυῖας καὶ ἀσφοδα στενοχωρούμενα καὶ πλήθη θαυμάτων ἐκτελούμενα κατ' ἐκείνη τῇ ὥρᾳ. Δι' οὗ καὶ τὸ θερμὸν καὶ δίακτυρον τῆς πίστεως δεῖξαι βουλόμενοι, οὕτω συρρεύσαντες, παχύτερόν τι δρᾶσαι καὶ ἀγροικικὸν 15 παρωρμήθησαν. Καὶ ὁ μὲν ἐκ τῶν αὐχμώντων βοστρύχων τῆς κεφαλῆς τοῦ μάκαρος ἰσπευδέ τι κομίσασθαι· ὁ δὲ ἐκ τῶν τριχῶν τοῦ πάγωνος ἄλλος τμημά τι ἐκ τοῦ παλαιοῦ τριβωνίου καὶ τῆς σισύρας· καὶ οὕτω μέγα καὶ περιβόητον ἦν ἅπασιν τὸ λήψασθαι τι τῶν ἐπικειμένων ἐν χρῶ τῷ ἁγίῳ λειψάνῳ εἰς ἀπαλλαγὴν παθῶν ἅμα καὶ 20 νοσημάτων παντοίων. Οἱ καὶ τῶν ἐλπίδων οὐκ ἐψεύσθησαν· ἀμισθὸν γὰρ τὴν θεραπείαν τρυγῶντες, ὅσοι νόσοις ποικίλαις κατεπιλημμένοι ἐτύγχανον, χαίροντες οἴκαδε ἐπανήσαν καὶ διὰ πάντων καὶ ἐπὶ πάντων || ὤμνετο θεός, καὶ σωτὴρ ὑπὸ πάντων ὁ ἐκείνου θεράπων ἀνεκη-φ.147

25

Ὁ δὲ γε τῆνικαῦτα τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἰάκων ἐπειλημμένος, ὅν ὁ λόγος φθάσας ἰδήλωσεν, ὁ πολὺς τὴν φήμην, μείζων δὲ τῆς φήμης τὴν ἀρετὴν, θᾶπτον ἐκτέλεσας ὅσα καὶ νόμος σὺν ἱερεῦσι καὶ κληρικοῖς καὶ μονάζουσι, τὸ καθαρὸν καὶ ἱερὸν ἐκείνο σῶμα χερσὶν ὁσίοις καὶ κόσμῳ τῷ προσηκόντι σπουδῇ πάσῃ περιστείλας καὶ τοὺς ὄχλους 30 ὡς οἶόν τε διασκεδάσας, ἐτι ἀπλήστως πάντων ἰχόντων τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου θεάματος, τῇ σορῶ ἐναποτίθησι· ἐν ἧ καὶ ποταμηδὸν εὐθέως

9. ἰδρώτων 10. πλησιᾶσαι 12. κομιδῇ 14. Αἱ λέξεις ἐκείνη τῇ ὥρᾳ ἐγράφον κινανώτατα οὕτως ἐκ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως. 15. δρᾶσαι
16. αὐχμώντων 22. τρυγόντες ποικίλοις 32. ἐναποτίθησι

τὸ μύρον ἐκ τοῦ θείου σκήνου ἀνέβλυσε, κενούμενον οὐδαμῶς, και-
 νὸν δὲ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἐνέργειαν ἄφραστον. Ἦν γὰρ τότε ὄραν χω-
 λούς ἀλλομένους τῷ ταύτου χρίσματι, τυφλοὺς εὐθέως τὴν ὀπτικὴν
 ἀπολαμβάνοντας δύναμιν, μεμνηνότες ἐμφρονας γίνεσθαι, λάβρους πυ-
 5 ρετούς καὶ φθασκὰς καὶ ὑδέρους καὶ μυρία ἕτερα εἶδη νοσημάτων μόνῳ
 τῷ τοῦ θείου μύρου χρίσματι δραπετεύοντα ἐξ ἀνθρώπων. Ὡν εἷς ὁ τοῦ
 Σαββατίου υἱὸς Ἰωάννης. Καὶ γὰρ ὡς ἐπίπαν ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ μετα-
 βολαῖς τοῦ βίου, ὡς που τις εἶρηκε, καὶ τέλος ἐπιταί ὅταν δέ τι καὶ
 παρὰ ταῦτα γίνηται ποτε ἐν τισι, σπανίως πάντως καὶ ἀσυνήθως γί-
 10 νεται.

9.148^a Ἄλλ' ὄρα καὶ τῶν μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ὀσίου || θαυμάτων τε
 καὶ χαρισμάτων, ὧν ἠξιώθη ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ Πνεύματος, μνήμην ποι-
 εῖσθαι, εἰ καὶ μὴ πάντων ἀκριβῶς οὐδὲ καθ' ἐξῆς. Πῶς γὰρ, τοσοῦ-
 των ὄντων, ἃ δὴ καὶ ποταμίους ἐπίσης ῥέουσι νάμασι, καὶ μάλιστα
 15 ὅτι μηδὲ μέχρι καὶ νῦν ἐκεῖνα τῆς ῥοῆς ἔστησαν; Ὀλίγα δὲ τούτων
 ἀπολαβόντες εἰς δόξαν θεοῦ, τοῦ οὕτω δοξάζοντος ὡς ἡ ὑπόσχεσις
 τοὺς αὐτοῦ θεράποντας, τὰ πλείω τοῖς εἰδόσι παραπέμφωμεν. Οὐ-
 τος γὰρ ὁ τοῦ Σαββατίου υἱὸς, νόσῳ χρονίᾳ περιπεσὼν καὶ λίαν χα-
 λεπωτάτῃ, χεῖρας ἅμα καὶ πόδας καὶ ἅπαν τὸ σῶμα παρεῖτο καὶ
 20 καθ' ἅπαξ ἀκίνητος*. ἐπεὶ δὲ καὶ φοράδην παρὰ τῷ θεῷ ναῶν κεκό-
 μιστο, καὶ τῷ βλύζοντι μύρῳ ἐκ τῆς σοροῦ τοῦ θείου λειψάνου ἤλει-
 πτο, αὐθωρὸν ἀνέστη ὁ παῖς, καὶ τὸ σῶμα ἔρρωτο ἅπαν καὶ ποσὶν
 οἰκείοις ἀλλόμενος τῇ ἰδίᾳ μητρὶ προσέδραμεν, ὥστε πάντας ἐκπλα-
 γῆσαι καὶ τῷ θεῷ δόξαν ἀναπέμψαι.

25 Λεγέσθω δὲ καὶ ἕτερον κατ' οὐδὲν ἥττον τοῦ προτέρου θαύματος.
 Ἄριστα καὶ ἐν κόσμῳ πολλῶν τὴν τοῦ πραιτωρος ἀρχὴν διοικήσας καὶ
 μέλλων εἰς τὰ ἴδια ἀπιέναι ὁ στρατηγὸς Βασίλειος ὁ Ἀπόκαυκος, ὃν
 ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσεν, ἐπεχωρίασε τῇ Λακεδαιμονίᾳ ἐφ' ᾧ προσ-
 κυνῆσαι τὴν τιμίαν σορὸν τοῦ μάκαρος καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον ὡς
 9.148^b οἷόν τι ἀφοσιώσασθαι. Ἐν δὲ τῷ μέλλειν τῆς || Λακεδαιμόνος ἀπαι-
 31 ρειν, ἐν τινι σκεύει λαβὼν τοῦ ἀγίου μύρου οἰκαδε ἀπεκόμισεν εἰς
 ἀγιασμόν καὶ δεινῶν ἀπαλλαγὴν καὶ νόσων ἀλεξιτήριον. Ἐπεὶ δὲ εὖρε
 κλινοπετῆ καὶ ἀκίνητον ἓνα τῶν λίαν εὐνουστάτων αὐτῷ ὑπηρετῶν,

1. μύρον 3. ἀλωμένους 4. λαύρους 8. τις 18-19. χαλε-
 ποτάτη 23. ἀλώμενος 26. πραιτωρος 28-29. προσκυνήσει

ὅς ἦν δεινῆ νόσῳ περιπεσών. ἐν ἧ πάσα ἰατρῶν τέχνη ἤττητο, καὶ σπουδῆ ματαία· καὶ κενὴ τρίβη τῷ κάμνοντι τὰ προσαγόμενα φάρμακα διηλέγχετο, ἀνανδοιάστως ἤδη τῆς νόσου τὸν θάνατον ἀπειλούσης, τῷ θεῷ μύρω ἕπερ ὁ Ἀπόκαυκος ἐπιφέρειτο τὸν οὕτω μικροῦ τὰ ἴσχυατα πνέοντα περιγρίσας, πίστει ἀδιστακτῶ καὶ μόνῃ τὸ θαρ- 5
 ρεῖν κεκτημένος, περὶ μέσας νύκτας ἄφνω τῆς κλίνης ἐκπηδήσας ὁ Γρηγορίου· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ ὄνομα τῷ κάμνοντι· καὶ τοῖς οἰκειοῖς βαδίζων ποσὶν ὁ πρὸ μικροῦ ἄφωνος καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδων εἰς ἅπαν ἔρημος, λαμυρωτέρα γλώττη καὶ πομπικῆ· τοιοῦτον γὰρ ἡ περιχάρεια τὴν ἰδίαν ἐκάλει σύζυγον ἐξ ὀνόματος. Ὡς δ' ἠκηκόει ὁ Ἀπό- 10
 καυκος τῆς φωνῆς, δρομαίως πρὸς αὐτὸν ἐξελήλυθει, πυθνόμενος τὴν αἰτίαν τῆς ἀναρρώσεως ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀναβιώσεως· δι' ἐπιστά-
 αιᾶς ἤκουε παρ' ἐκείνου [ὑπὸ] μοναχοῦ τινος, ῥάβδον φέροντος τῆ χειρὶ σταυροφόρον καὶ τὸ σχῆμα ἔρημικὸν κεκτημένου, ἀπαλλαγῆναι τοῦ θανατηφόρου νοσήματος. « Ἐπιστάς γάρ μοι, ἔλεγεν, ὁ || ἀναστή- 15
 σας με μοναχός », διηγούμενος καὶ τὰ σημεῖα τῆς ὄψεως, δι' ὧν ὁ Ἀπόκαυκος ἰτεκμαίρετο τὴν τοῦ ἀγίου μορφήν, « καὶ τῆς χειρὸς ἀψά-
 μενος, Ὁ θεός, εἶπε, διὰ τὴν πίστιν τοῦ Ἀποκαύκου τὸ ζῆν σοι χα-
 ρίζεται εὐχαῖς τοῦ Μετανοεῖτε καὶ δεήσεσιν· ὅς καὶ ἀπέπτη εὐ-
 θείως· ἐγὼ δὲ ὡς καθαρὰς τῆς υἰγείας τετύχηκα ». Καὶ τὰ μὲν παρὰ 20
 τοῦ Γρηγορίου λεχθέντα τοιαῦτα· ὁ δὲ Ἀπόκαυκος, θαυμάσας καὶ ἐκπλαγείς, ἰδόξαζε τὸν θεόν, καὶ χάριτας ὠμολόγει τῷ ὄσιῳ.

Ὅποῖος δ' ἦν ὁ μέγας καὶ δαίμονας ἐξ ἀνθρώπων ἐλαύνειν, αὐ-
 τικά δὴ καὶ ῥηθήσεται. Ἄνῆρ γάρ τις τῶν ἡμεδαπῶν τοῦ Ἐλους καὶ τροφίμων, ὑπὸ πνεύματος ὀχλούμενος ἀκαθάρτου, δεσμώτης ἤχθη 25
 ὑπὸ τῶν προσκοιούντων ἐν τῷ θεῷ τεμένει τοῦ μάκαρος. Οὐδὲ γὰρ εἶα, ὅλως αὐτὸν ἐκταράσσωσιν καὶ ἐξοιστρῶν, πάντα ῥήσασιν, καὶ κατα-
 σπᾶν ἠνάγκαζεν ὅσα καὶ χερσὶ λάβοιεν. Ὡς καὶ ἅμα τῷ προσψαῦ-
 σαι τῆ θεῖα κιβωτῷ, οὕτω γὰρ εἰπεῖν οἰκειότερον, καὶ τῷ βλύζοντι θεῷ μύρω ἐπιχρισθῆναι, ὥχαστο ὁ δαίμων, ὡσεὶ μηδέποτε τὸ παρ' 30
 ἅπαν παρεισφθαρείς αὐτῷ. Οἱ δὲ κατὰ γένος αὐτῷ κοινωνοῦντες, ἐμ-
 φρονά τε καὶ νηφάλιον ὡς ἐπίπαν παραλαβόντες, ἀσπασίως οἰκαδε
 ὑπενόστησαν δοξάζοντες τὸν θεόν.

2. καινὴ   11. δρομέως   28. τὸ   29. οἰκειώτερον
 30. οἶχαστο   30-31. παράπαν

15
 p. 149a

Ε.Κ.Δ. της Κ. Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Καὶ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον ἕτερον δ' οὐδὲν ἐκείνου καταδείστε-
 ρ.149^αρον, || εἰ μὴ καὶ μᾶλλον παραδοξότερον. ὁ λόγος ἤδη τοῖς θέλουσι
 γνωριεῖ. Ἄνθρωπος τις ἐκ κώμης μὲν Πλαγίας λεγομένης ὀρμώμενος, τοῖς
 ἐνορίοις δὲ διακειμένης Κορίνθου, δαιμονία καὶ αὐτὸς μανία κάτοχος
 5 ὢν, εἰς τοσοῦτον ἦν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀγρίου πνεύμα-
 τος κατακυριευθεὶς, ὡς ποτὲ μὲν τὴν ἐσθῆτα διαρρηγνύειν καὶ κατὰ
 κρημνῶν φέρεσθαι καὶ βοθύνων, ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ καθ' ὕδατων ἀθλίως
 ῥίπτεσθαι, ποτὲ δὲ καὶ ἐν μνημείῳ εἰσιέναι καὶ τὴν τέφραν καὶ τὴν
 κόνιν σὺν αὐτοῖς λειψάνοις κατὰ κεφαλῆς ἐπιπάττειν, ἐφάλλεσθαι δὲ
 10 καὶ οἷς ἂν ἔτυχεν ὑπαντᾶν καὶ τούτους δεινῶς κατεσθίειν καὶ τοῖς
 ὄδοῦσι διασπαράττειν, ἔτι τε ἀφρὸν τοῦ στόματος ἀπορρέων καὶ τὴν
 γλῶτταν ὡς ἄκοσμον ἰδεῖν καθίσει. Ἄλλὰ καὶ οὗτος, πρὸς τὸν θεῖον
 οἶκον τοῦ μάκαρος ἀπενεχθεὶς, ἅμα τῷ προσεγγίσει τῇ θεῖᾳ λάρνακι
 τούτου καὶ τῷ ἐξ αὐτῆς βλύζοντι θεῖῳ μύρῳ ἐπιχρισθῆναι ἀπήλλα-
 15 κτο τοῦ πονηροῦ πνεύματος. Ὅς καὶ οὕτω λύσειν εὐρῶν τοῦ κακοῦ
 καὶ μέρος ἐξ ἐκείνου εἰς ἀρετὴν ἐπιδοῦς αὐ μικρὸν τὴν τοῦ βίου πρὸς
 τὸ βέλτιον μεταβολὴν διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος, δικαίαν
 ἀμειβὴν τῷ ἁγίῳ ἠμείψατο.

Βούλεται δ' ὁ λόγος ἐπίδηλον ἔτι καθιστᾶν ὅσην ὁ ἀγωνοθέτης τῷ
 ρ.150^α ὀσίῳ τοῖς πόνοις τὴν χάριν ἐπεμέτρησε. Γυνὴ γάρ τις τῶν || τὴν
 21 Σπάρτην οἰκούντων, φθόνῳ τοῦ πονηροῦ δαίμονος καὶ βασκάνου Βε-
 λίαρ πάρεσιν ὑπέστη τῶν οἰκείων ποδῶν, ὥστε καὶ τῷ ὀπισθίῳ μέ-
 ρει τοῖς γλουτοῖς κολληθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ δύνασθαι βαδίζειν, ἀλλ'
 ἐπὶ γόνασι μόνον ἔρπειν τετραπόδου δίκην κατὰ τῆς γῆς, ἅτε τὴν
 25 ἰδίαν λειτουργίαν τῶν ποδῶν πάντῃ ἐξαρνησαμένων. Διὰ γοῦν τὴν
 τοιαύτην συμφορὰν πολλῆς ἐκρίνετο ἄξιον τὸ γύναιον συμπαθείας
 καὶ παρακλήσεως· ἥσπερ δὴ καὶ ἐπέτυχε παρὰ μόνου τούτου τοῦ
 ἀμίσθου ἱατροῦ καὶ ἀκίστορος. Καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Ἐκεῖτο
 μὲν ὑποκάτωθεν τῶν ἀψίδων τοῦ ἱεροῦ φροντιστηρίου τὸ οἰκτρότατον
 30 ἐκεῖνο γύναιον καὶ τὸν ἅγιον θεραπείας τυχεῖν ἐξελιπάρει, δάκρυά τε
 προίει καὶ φωνὰς ἤφειε πρὸς ἔλεον. Μισθ' οὖν τῶν νυκτῶν, σιληνιαίου
 φωτός τὴν γῆν καταυγάζοντος, ὄραν ἰδοῦναι μοναχὸν τινα ἐκ τῶν τοῦ
 θεοῦ νεῶ κλιμάκων κατιόντα καὶ ὡς αὐτὴν ἀφικνούμενον. Ἐγγίσαν-

2. παραδοξότερον
 γαι

3. ἄνθρωπος τις

11. ἀπορρέων

23. κωλυθῆ-

29. ἀψίδων

τος δὲ τοῦ φανέντος καὶ τῆ ῥάβδῳ ἢ ἐπιφέρετο νύξαντος, Ἀνά-
 στηθί τε, ὦ γύναι, φήσαντος, καὶ στῆθι ἐπὶ πόδας, τῆς δὲ λιγυρᾶ
 τῆ φωνῆ μὴ οἶον πρὸς τοῦτο ἀντιφθεγγομένης, ἅτε πρὸ πολλοῦ τὴν
 πάρεσιν ὑποστῆναι καὶ τὴν παντελῆ ἀκίνησιαν, ἐκεῖνος, ἐμβριθέστε-
 ρόν πως τῷ λόγῳ χρησάμενος, Ἀνάστηθι, εἶπεν, ὦ ταλαίπωρον γύ- 5
 ναιον· καὶ γὰρ ἢ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς διὰ τῆς τοῦ Μετανοεῖτε φ.150^α
 ἐπικλήσεως ἴσατό σοι. Καὶ εὐθέως, [τάς] τῆς νόσου πείδας ἀποβα-
 λοῦσα, ἀνέστη ἡ γυνή, κινήσεως ἅμα καλῶς ἔχουσα καὶ ῥώμης πο-
 δῶν, στερεμνίσως τούτους κεκτημένη καὶ δορκαδοπρεπῶς βαδίζοντας
 καὶ εὐθὺς τῆς κλίμακος βαίνοντας. Ὁ γὰρ ἰασάμενος ἀφανῆς ἦν. 10
 Ἐκείνη δὲ φωναίς ὡς περ ἀσήμοις μέγα εἶβόα τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ
 τὸ Δαξά σοι, ἅγιε τοῦ θεοῦ, ἀνέκραγε· τὸ γὰρ ἀδόκητον ἀγαθὸν καὶ
 ἢ ἐξ αὐτοῦ περιχάρεια ἐξιστᾶν οἶδε πολλάκις οὐ μετρίως. Ταῖς γοῦν
 τοιαύταις φωναίς διυπνισθεῖσα πάσα ἡ πόλις, πάντες ἰδραμον ὄλω
 ποδὶ ἐν τῷ θείῳ τεμένει, καὶ, θεασάμενοι τὸ γεγονός, ἰθαύμαζον δο- 15
 ξάζοντες τὸν θεὸν καὶ γεραίροντες τὸν τούτου θεράποντα.

Κατ' ἐκείνῳ δὲ τῆς ὥρας καὶ θαῦμα ἠκολούθει ἐπὶ θαύματι. Γυνή
 γάρ τις τῶν ἐγχωρίων καὶ αὐτοχθόνων, καρκίνου πάθει πιεζομένη καὶ
 τὰ ἰσχάτα τοῦ κινδύνου αὐτῇ ἐπαπειλουμένου· τό γε γὰρ εἰς ἀνθρώ-
 πους ἦκον οὐδαμῶς ἦν τὸ πάθος ἰάσιμον· ἐπειδὴ κατήκοος γέγονε 20
 τοῦ τοιοῦτου παραδόξου θαύματος, οὐκ ἀμελής ἦν οὐδ' ὑπτία πρὸς
 τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ζήτησιν, ἀλλ' ἐλπίσι χρησταῖς καὶ πίστει ἀδιστά-
 κτω πεποιθεῖα ἐπὶ τὴν ὀξειαν καὶ αὐτῇ ἐχώρει βοήθειαν καὶ τὸν θεῖον
 ναὸν ὡς τάχος κατέλαβε, καὶ, ἢ ὡς μόνον κέχριστο τῷ θείῳ μύρῳ τὸ φ.151^α
 ἀλγοῦν μέρος· ὦ Χριστέ, τῶν σῶν μεγαλείων· κρεῖττον αὐτῇ καὶ παρὰ 25
 πολὺ τῶν ἐλπίδων ἀπήντα. Τοῦ γὰρ ἀλγηδότηρος σκώληκος παρὰ
 χρῆμα τεθνήξαντος, καθαρᾶς ἐκείνη τῆς υἰείας ἐτρέφα, ὡς μηδὲ λεί-
 ψανόν τι ἢ τύπον τινὰ τοῦ πάθους ὑπολειφθῆναι.

Ἐβδομον ἐπὶ τούτῳ ὁ λόγος διεξελεῖν βούλεται, καὶ εἰπεῖν μεῖζω
 καὶ ἀκουσαι παραδοξότερον. Ἀνὴρ γάρ τις τῶν ἡμεδαπῶν τοῦ 30
 Ἐλους καὶ ἐγχωρίων, φθόνῳ τοῦ νοητοῦ ὄψεως ὄφιν αἰσθητὸν ἐν τοῖς

2. γύναι   λιγυρᾶ   4. τὸ ὑποστῆναι ἀντὶ τοῦ ὑποστάσεως φαίνεται
 γραφὴν ἀνέκαθεν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.   17. ἐκείνῳ   20. κατοίκος
 21. ἀμελής   ὑπτύια   23. πεποιθεῖα   ὀξειαν   ἐχώρη
 26. ἀπήντα   28. ὑποληφθῆναι   29. τοῦτο μεῖζω. Γρακτίον μεῖζον;

ἰγκάτοις, οἴμοι, δεξάμενος δεινῶς ὑπ' αὐτοῦ τὰ ἔνδον ἐπιβρώσκειτό τε
 καὶ κατεσπαράσσεται, καὶ δακρῶν ἄξιος διὰ τὴν συμφορὰν ὁ ἀνὴρ·
 τὸ γὰρ δεινὸν ἄμαχον ἦν καὶ πάσης βοηθείας ἰσχυρότερον· ὁ δὲ πᾶσι
 φευκταῖος θάνατος εὐκταῖος ἦν τῷ ἀθλίῳ. Ἀλλὰ καὶ οὗτος τῆς τοῦ
 5 μεγάλου θαυματουργίας ἀπήλαυσε, καὶ σίωστο παρ' ἐλπίδα τοῦ τη-
 λικουτοῦ κινδύνου. Καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Τῆς φήμης γὰρ ἐν
 ὀλίγῳ πᾶσαν τὴν χώραν διαδραμιούσης τῶν παραδόξως τελουμένων
 ἡμεῶν καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἱερῷ καὶ θείῳ τεμένει τοῦ μάκαρος,
 10 ἐπεὶ καὶ ὁ μέλλων οὕτω κινδυνεύειν τὰ ἔσχατα κατήκοος τούτων γε-
 γνηται, αὐτίκα μηδεμίαν τῷ πράγματι δοῦς τριβὴν, δρομαίως ἀνεισι
 πρὸς τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον οἶκον τοῦ μάκαρος, καὶ, τῇ ἱερᾷ θήκῃ προς-
 ρ.151a ἐλθὼν, φωνὰς ἤρειε οἰκτρὰς. || καὶ τὸν ἅγιον ἀμῦναι τῇ ἀνηκέστῳ
 συμφορᾷ ἐκείνῃ σὺν θερμοῖς τοῖς δάκρυσιν ἐξελιπάρει. Τοῖς γὰρ συ-
 χνοῖς τοῦ ὄφιος δῆγμασι σφοδρότεραις ἐτι καὶ δριμυτέραις ταῖς ἀλ-
 15 γηδῶσι βαλλόμενος καὶ ὀδύνας ἄδου περικυκλούμενος, κατὰ τὸ γε-
 γραμμένον, οἰκτρῷ θανάτῳ τὸ ζῆν ἀπολιπεῖν ἠναγκάζεται. Ὡς γοῦν
 πολὺς ἀπετίκτετο κλόνος τῷ ἀθλίῳ ἐκ τῆς συνεχούσης ἀνάγκης, καὶ
 αὐτὴ σχεδὸν ἡ τοῦ ἄσθματος αὐτῷ ὀλκὴ ἐξεκόπτετο, τῆς ἀπηωρη-
 μένης λυχνίας ἀνωθεν τοῦ τάφου λαβόμενος κατὰ τὸ λανθάνον· συν-
 20 εἶχετο γὰρ ἤδη καὶ δίψει ἀφορήτῳ· τῷ ἰδίῳ ἐγγέει στόματι, καὶ
 παρὰ χρῆμα ὦ θείας ἐπισκοπῆς, ὦ ταχείας βοηθείας· καχεξία τινὶ
 ληφθεὶς καὶ ναυτιασμῷ πρὸς ἑμαυτὸν τε τραπίεις ὑπὸ τῆς λίγνης, τῷ
 ἐμέτῳ καὶ ὁ ὄφις συνεξῆλθε ζῶν τε καὶ κινούμενος καὶ κατὰ γῆς ἔρ-
 πων ἄχρι καὶ τοῦ κυκλώματος τοῦ σύνεγγυς τῆς ἱερᾶς θήκης ζεστοῦ
 25 λίθου καὶ λείου, ἐν ᾧ καὶ ἑαυτὸν οἶον περιδιδήσας ὁ ὄφις καὶ συ-
 σπασθεὶς νεκρὸς εὐθέως γηγίνηται· Ὡς δὲ τοῦτο ἰθεύσατο ὁ τῆς ἱερᾶς
 θήκης τὴν ὑπηρεσίαν ἐπιτετραμμένος μοναχὸς, θάμβει ληφθεὶς, τῷ
 τοῦ ξύλου κρούσματι πάντα τὸν λαὸν τῆς πόλεως ἐν τῷ θείῳ τεμέ-
 νει συνεκαλίσσατο, καὶ, τὸν ὄφιν ἀπαιωρήσας ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου, ἀνα-
 ρ.152a φανδὸν διήγγειλε τὰ τοῦ θαύματος· || καὶ ἡ ξύμπασα πόλις ξυνέρρει,
 31 τῇ φήμῃ τῆς μεγαλουργίας δημαγωγηθεῖσα, πρὸς τὴν θείαν, καὶ
 πάντες ἔβλεπον ἀτενῶς ἐκπεπληγμένοι τῷ θαύματι καὶ δόξαν τῷ θεῷ
 ἀναπέμποντες καὶ τὸν αὐτοῦ θεράποντα μεγαλύνοντες. Ὁ δὲ γε παρ'

10. μηδεμίαν

δρομαίως

12. ἀμῦναι

ἀνεικέστῳ

18. ὀλκὴ

25. περιδιδήσας

25-26. συσπίεις

29. ἀπαιωρήσας

ἐλπίδα πᾶσαν τοῦ τηλικούτου ῥυσθῆις κινδύνου ἀπῆι οἰκαδε ψυχῇ ἠδομένη, διηγούμενος ὅλαις γλώσσαις τὸ γεγονός ἐπ' αὐτῷ.

Καί τῃ μὲν περὶ τοῦ τοιοῦτου θαύματος τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. Ἐτερος δὲ τις ἀνὴρ, τὸν βίον σεμνός, τὴν πίστιν θερμός, τὸ σχῆμα μοναχός, ἐκ τῆς παραλίου χώρας Καλαμάτας ὀρμώμενος, ὄφιν δεῖ- 5
νόν καὶ ὀλέθριον ἐκ συνεργίας καὶ αὐτὸς τοῦ βροτοκτόνου δράκοντος ἐν τοῖς αἰκείοις σπλάγγυσι διξάμενος καὶ πικρῷ θανάτῳ μέλλων τὸν βίον καταστρέφειν, ἅμα τῷ παραγενέσθαι ἐν τῷ ἱερῷ τεμένει τοῦ μά-
καρος, καὶ τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν ἀπονείμαί τῷ σωτῆρι Χρι-
στῷ καὶ θεῷ ἡμῶν καὶ τῇ σεβασμίᾳ εἰκόνι τοῦ θεοφόρου πατρὸς, 10
χερσὶ τε ποθοῦσαις καὶ αὐτὸς, τὸν πρῶτον μιμούμενος, τῆς φωταγω-
γοῦ δραξάμενος, καὶ πεπωκώς ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐλαίου, ναυτιᾶν μὲν αὐτῷ οὐκ ἐγένετο, νύξιος δὲ γαστρὸς αὐτῷ γενομένης, τοῦ θεοῦ νεῶ
ἐξεληλύθει τῆς ἐν παραθύστῳ τύπῳ ἐκκρίσεως ἕνεκεν, τῶν περιττω- 15
μάτων, οἷς καὶ ὁ ὄφιν ὠρᾶτο συνεξιών τῆς ἔδρας || εἰς μέρη καὶ τμή-
ματα διηρημένος. Καὶ ἐπὶ πᾶσι θεὸς ὑμνητο, καὶ ὁ ὁσῖος ἰμεγαλύ-
νετο. Ταχείας δ' οὗτος καὶ ὀξυτάτης καὶ θαψιλοῦς ἔτυχε τῆς ἀπαλ-
λαγῆς τοῦ κακοῦ ὁ ἀνὴρ, ἐπειδὴ τῇ πίστει ἦν ἀντιμετρομένη αἰὶ
ἢ χάρις καὶ, εἰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, πολλῶν δὲ πλείων τοῖς τὴν
Καλαμάταν οἰκοῦσιν· ὅτι δὴ κάκεινοι οὐ μόνον μετ' εἰλικρινοῦς γνώ- 20
μης καὶ σπουδῆς ἐπιτεταμένης πᾶσαν προσῆγον τὴν θεραπείαν σὺν
πολλῇ τῇ εὐπειθείᾳ τῷ ὀσίῳ καὶ τὴν πίστιν ἔργοις ἐβεβχίουν ἔτι ἐν
σώματι ὄντι καὶ τῇ τούτων πατρίδι περινοστοῦντι χάριν τοῦ τῆς
μετανοίας κηρύγματος, ὡς ὁ λόγος ἀνωτέρω φθῆσας ἐδήλωσεν, ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὴν ἐνθένδε αὐτοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημίαν οὐ διελίπον τὸν 25
τῆς ὁδοῦ κόπον δεύτερον τιθέμενοι τοῦ πόθου καὶ τὰ ἐνταῦθα πανοι-
κεσίᾳ καταλαμβάνειν καὶ ταῖς δι' ἔτους τιμαῖς τε καὶ πανηγύρεσι τὴν
πρὸς τὸν ἅγιον πίστιν ἀφοσιοῦσθαι, καθὼς καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ σὺν ἐτέ-
ροις πλείστοις ὄψει τοῦτο παρελήφραμεν, συνέριθον. ὡς οἶμαι, κικτη-
μένοι, κἂν ὁ χρόνος νῦν ἦ καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ βίου ἡμβλυεν ἐκείνων 30
τὴν προθυμίαν, καὶ αὐτὸ τὸ δέος τοῦ ἐν τῇ σφῶν αὐτῶν πατρίδι

2. γεγονός

5. καλαμάτας

8. ἅμα τὸ

12. πεπωκός

13. νύξιος

14. ἐκκρόφσεως

19. πλείω

20. καλομμάτων

μεθ'

21. ἐπιτεταμένης

26. τιθέμενος

προκειμένου οἰκτροῦ θεάματος καὶ ἀνεξαλείπτου. Ὅπερ συνέβη ἐπὶ τῷ προτέρῳ μὲν γηλόφῳ, ὕστερον δὲ εἰς χάσμα μέγα καὶ συνκωγλῆν ὑδάτων μεταμειφθέντι ἰξαισίως ἐκ θεηλάτου ὀργῆς.

φ.153^a Οὐδὲ γὰρ ἢ ἔξω λόγου ἱπιμνησθῆναι ὡς ἐν παρόδῳ καὶ περὶ τοῦ
 5 τοιούτου σημείου. Καὶ γὰρ οἱ τῷ πλείθῳ ἐκείνῳ πάλαι οἰκοῦντες ἀγρόται, σκαίῳ πειθόμενοι δαίμονι, ἔργον ἔσχον διηλεκτὰς ταῖς ληστει-
 αῖς ἀνίδην χρῆσθαι καὶ ταῖς μισαιφονίαις ἐπὶ μεγίστῳ κακῷ πᾶσι τοῖς
 παριοῦσι [καὶ] τὸν τόπον οἰκεῖν λαχοῦσιν. Οἱς καὶ πολλὰ παραινέσας
 ὁ ἅγιος, καθ' ὃν καιρὸν τὰ ἐκείσε, ὡς ἔφθηνεν εἰπόντες, περιενόσται,
 10 τῆς τριαυτῆς ἀποσχίσθαι πονηρᾶς ἐργασίας, ἀνηνύτοις ἔδοξεν ἐπιχει-
 ρεῖν, ἅτε θεοῦ σπόρου τῆς ψυχωφελοῦς διδασκαλίας ἀπαραδέκτους
 ἐκείνους ὄντας παντάπασιν καὶ εἰς βάθος ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐντακεί-
 σης τῆς δεισιδαιμονίας. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁδοιπόροις τισὶν ἐξ ἐφόδου τι-
 νὸς ἐπιθέμενοι ἀφείλοντο πάντα τὰ ἐκείνων, πρότερον τραυματίας
 15 ἀναδειξάντες, καὶ προσῆλθον τῷ ἁγίῳ οἱ ὁδοιπόροι σφόδρα περιαλγείς
 καὶ κατώδυνοι, ἐκτραγωδοῦντες τὴν συμφορὰν, μηδ' ἐνταῦθα τῆς
 συνήθους συμπαθείας ὁ μέγας ἐπιλαθόμενος, θεῖῳ σθένει θαρρή-
 σας, ἔξεισι σπουδῆ πολλῇ κατὰ τοῦ στίφους τοῦ ληστρικοῦ καὶ τῶν
 παλαμναίων ἐκείνων ἀνδρῶν, ἀπειλαῖς χρησάμενος ταῖς ἐπικαίροις·
 20 οὐδὲ γὰρ καιρὸς ἦν παραινέσεως· ἐν τῷ θεῷ δ' ὁμως δύναμιν ποιῶν,
 ἐκείσεν αὐτούς, τῷ δέει συσχεθέντας τῶν ἀπειλῶν, πάντα τὰ ἀφαι-
 ρθέντα τοῖς ὁδοιπόροις ἀποκαταστῆσαι. Ἄλλ' ἐκείνοι, τῷ συνοίκῳ
 φ.153^b δαίμονι καὶ αὐθις ἢ πειθαρχοῦντες, καὶ τὴν ἤτταν ὡσπερ ἀνακαλοῦ-
 μενοι, τυρεύειν ἔκτοτε κατὰ τοῦ ἁγίου καὶ λοχᾶν οὐκ ἀπέσχον, ἕως,
 25 κειροῦ δραξάμενοι οἱ φόνιοι τοῦ τῷ οἰκίῳ σκοπῷ συμβαίνοντος, καὶ
 πάντως τῷ ἁγίῳ ἐπιδραμόντες, καθ' ἅπερ ὑφ' ἐνὶ θυμῷ καὶ μίξ τῇ
 λύσση τῷ τῆς μετανοίας χρωμένῳ κηρύγματι, θῆρες οἷά τινες ἄγριοι
 καὶ μεμνηότες, οἱ μὲν, τῆς ἁγίας ἐκείνης λαβόμενοι κεφαλῆς, τίλλειν
 τὰς τρίχας οὐκ ἠδοῦντο, οἱ δὲ οὐκ ἀνίσταν παίσιν αὐτόν· ὡ μισρῶν
 30 χειρῶν· καὶ πληγαῖς ὡμῶς κατακόπτειν, ἕως ἡμιθανῆ ἀπειργάσαντο.
 Κἂν ἡ θεία δίκη οὐδ' ἐνταῦθα μέλλουσα ἦν, οὐδ' ὑπερήμερον τὴν ἐκ-
 δίκησιν ἐπάγουσα. Τῷ στεναγμῷ γὰρ προσχοῦσα τοῦ δικαίου, θάττον

2. γειλόφῳ 6. ἀγρόται 7. χρᾶσθαι 12-13. ἐκτακείσαις
 δυσιδαιμονίας 14. τραυματίας 26. καθάπερ 28. μεμυ-
 νότες 30. ὡμῶς 32. προσχοῦσα

ἐφθαζε τὰ ἴδια ἑνεργοῦσα καὶ φοβερὰν ἐπάγουσα τὴν τιμωρίαν καὶ παντὶ αἰῶνι συμπαρακτεινομένην. Διασχοῦσα γὰρ ἡ γῆ ὅσον σου τὸ πλῆθος, Χριστὲ, τῆς δυνάμεως αὐτὸτε ἅπαν τὸ στίφος τὸ ληστρικήν καὶ τὸν γειόλοπον σὺν τῷ ἄγρῳ καὶ ταῖς ἀρούραις καὶ ταῖς σκηναῖς καὶ πάσῃ τῇ παροικίᾳ, οἷα πάλαι τοὺς περὶ Δαθάν καὶ Ἀθειρῶν, 5 ἄρδην κατέπιεν, αὐτοσχεδίῳ τάφῳ τῷ χάσματι τῆς γῆς ἐξαπίνης πάντων κατασχεθέντων καὶ τῷ Ἄδῃ ἰθλίως παραπεμφθέντων. Ἐνθα καὶ ὕδατος πολλοῦ κάτωθεν ἀναδεδέντος καὶ ἄνωθεν πάλιν ἐξ ὑπογυίου συρρεῦσαντος καὶ τὸ χάσμα καλύψαντος, || μετημεσίθη ὁ χώρος φ. 154^a ἅπας εἰς ἔλη, καὶ τοῖς τέλμασι καὶ τῇ συναγωγῇ τῶν ὑδάτων πᾶμ- 10 παν κεκαλυμμένος, καθ' ἅπερ δὴ καὶ εἰς δεῦρο καθορᾶται καὶ μονοουχὶ λαμπρὰν φωνὴν ἀφίεις. διηγουμένην γλώσσης τρανώτερον τὸ φρικτὸν τοῦ θεάματος καὶ ἐξαισίον. ὅπου καὶ ἡ ὀροφὴ μόνον ὀρᾶται τοῦ θεοῦ ναοῦ ἐπιπόλαιος μίσον τοῦ ὕδατος. ὅς ἦν πάλαι ἐν τῷ ἄγρῳ ἰδρυμένος ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ εἰς μαρτύ- 15 ριον ἀψευδὲς τοῦ τελειθέντος σημείου.

Καὶ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον. Ὁ δὲ λόγος καθ' εἰρμὸν καὶ αὐθις ὀδευέτω, τέρπων ἀκοᾶς φιλοθέους ἐπὶ τῇ καθεζῆς διηγήσει τῶν τῷ ἀγίῳ καθ' ἑκάστην θαυματουργουμένων. Ἀπᾶρας γὰρ ποτε τῆς Λακεδαιμόνος ὁ τῆς μονῆς προσετώς Γρηγόριος δ' αὐτός ὁ ἐκ τῆς Παφλα- 20 γόνων χώρας ἔλκων τὸ γένος καὶ κοσμήτωρ τοῦ θεοῦ καὶ ἱεροῦ τεμένους γενόμενος, ὡς προῖων δηλωθήσεται· τῇ βασιλίδι τῶν πόλειων ἐπεδήμησε, δεήσεις προσάξων τῷ κρατοῦντι ἐφ' ᾧ διὰ χρυσοβούλλων λόγων καὶ ἑτέρων δικαιωμάτων τὸ πάντῃ ἀσφαλὲς τῇ μονῇ ἐπιβραβευθεῖη καὶ ἀνεπιβούλευτον. Ἔτι δὲ τούτῳ τῷ Βυζαντίῳ περινο- 25 στοῦντες, πέμπεται τις παρὰ βασιλέως κουβικουλλάριος τῆς αὐτῷ λεγομένης τῇ κοινῇ καὶ συνήθει διαλέκτῳ χρυσοτελοῦς εἰσπράξεως ἕνεκεν. Καὶ ἐπεὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῇ τῇ Πελοποννήσῳ χώρας || διήει φ. 154^b ταυτησί τῆς λειτουργίας ἕνεκα, κατέλαθε καὶ τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ ἦν δι' ὄχλου πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτῇ γενόμενος τῇ μονῇ, ἄτε λίαν 30 ἱρασιχρήματος ὢν καὶ λημμάτων αἰσχρῶν ἐκτόπως ἠττώμενος.

1. Περὶ τοῦ ἐφθαζε ἴδε ἀνωτέρω σ. 147,4.   2. συμπαρακτεινομένην
 3. στίφος   7. ἄδει   8-9. ὑπογῆς   9. μετ' ημεσίθη
 11-12. μονουχὶ   12. διηγουμένη   τρανώτερον   14. ἐπιπόλαιος
 15. ἰδρυμένος   20-21. παφλαγώνων   30. διόχλου   31. ἠττώμενος

Πέφυκαν γάρ πως αἱ τῶν πόλεων ἀρχαί καὶ εἰσπράξεις οὐ τοῖς ἐπιει-
 κίσι καὶ ἀγαθογνώμοσιν, ἀλλὰ τοῖς μοχθηροτέροις ὡς τὰ πολλὰ καὶ
 ἀπεινεστέροις ἀνατίθεσθαι. Ὡς δ' ἀμυχάνως εἶχον πρὸς τοῦτο οἱ περὶ
 τὴν μονῆν, ὅτι μηδεὶ ἀπόθετον ἦν αὐτοῖς χρυσίον, προσῆλθον τῷ
 5 ἄλαζόνι ἐκείνῳ καὶ βαρυβρεῶνι ἀντιβολουῦντες, δεόμενοι, τί μὴ λέ-
 γοντες καὶ τί μὴ μηχανώμενοι τῶν ὅσα οἶδε λεαίνειν ψυχῆς τοιαύτης
 ἀντιτυπίαν. Ἄλλ' ἐκείνος, οἷα τοῦ λέοντος ὦν ἀπληστότερος καὶ περὶ
 τὸν χρυσόν ἄγαν ἐπτοημένος, ὡς ἀσπίς ἦν πρὸς ἐπτάσματα καὶ ὡς
 10 ἰκετικῶς προσαχόμενα ἰνομιζέτο ῥήματα, καὶ ἐνδοῦναι ὅπως τῆς ἀλο-
 χίστου ἐνστάσεως ἤκιστα ἐπένευε, μὴ εἰδῶς ὁ δαίλαιος, ὅτι μικρὸν
 ὅσον καὶ εἰς αὖραν αὐτῷ λυθήσονται αἱ τοιαῦται ἐλπίδες, καὶ ἡ ἀδι-
 κία, κατὰ τὸν θεῖον φάναι Δαβὶδ, ψεύσεται ἐν αὐτῇ, καὶ φρουῖδα
 οὐρήσονται κατὰ τῆς ἀγαθῆς ἐλπίδος νεανιεύματα, ὡς μετὰ βραχὺ
 15 δηλωθήσεται. Τὸν γὰρ δικαίου λόγον ὁ γεννάδας ἐκείνος καὶ αὐτὸν
 p. 155^a τὸν τοῦ || θεοῦ φόβον περὶ ἐλάττονος θέμενος, σεβερὸν καὶ ἄγριον ἐν-
 ιδῶν αὐτοῖς καὶ τῷ θυμῷ ὡς περ οἰδαίνων, τὰ πάνδεινα αὐτοῖς ἠπει-
 λει· εἶτα καὶ φρουρᾷ αὐτοὺς παρεδίδου, μελέτημα ποιούμενος ὁ ἐμ-
 βρόντητος τὰ τῆς μονῆς ἐπὶ πλεόν κυκῆσαι καὶ παντοίως λυμῆνασθαι.
 20 Ὡς γοῦν τοῦτο ἤσθετο ὁ λοιπὸς ὄμιλος τῶν ἐν τῇ μονῇ ἀσκουμένων,
 καὶ τῷ ἀγίῳ σχετικῶς ἐντευξίν προσαγνόχασιν, ἐκείνος εὐθύς οὐ
 μέλλων ἦν, οὐδ' ἀποκνέων, ἀλλὰ νύκτωρ τῷ ἀναιδεῖ κουδικουλλαρίῳ,
 ὕπαρ, οὐκ ὄναρ ὁ φοβερός ἐπιφανείς χαλεπαίνων ἄμα καὶ ὀργιζόμε-
 νος, πληγὰς αὐτῷ εὐθύνας πολλὰς, Ὅτου χάριν, λέγων δὴ, τοῖς ἐκεί-
 25 νοις χρῆσθαι λόγοις τετόλμηκας οὕτως ἐμφρούρους ποιεῖν τοὺς ἐπὶ τῇ
 ὑπηρεσίᾳ τῆς ὑπ' ἐμὲ μονῆς τεταγμένους, ὀφειλῆς αὐτοῖς μηδεμιᾶς
 προκειμένης; Ἄλλ' εἰ μὴ τάχιον τούτους τῆς φρουρᾶς ἐξάξῃς, πικρά
 σοι ἔσται καὶ ἡ τοῦ βίου καταστροφή. Καὶ ὁ μὲν, ταῦτα ἐπαπειλη-
 σάμενος τῷ βασιλικῷ, ἐξ ὀφθαλμῶν ἦν αὐτοῦ. Τὸν δὲ ἡ ὑπαρτικὴ
 30 αὐτῇ ὄψις φρενοὶ καὶ δέους ἐμπίπλησι καὶ εἰς ἑαυτὸν γενέσθαι παρα-
 σκευάζει· ἐπίστανται γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ περιστάσεις τὰ σωτήρια

1. πέφυκαν ἔγραψεν αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς;	3. ἀπεινεστέροις	5. ἀλα-
ζῶνι	6. μηχανόμενοι	12. αὖραν
16-17. ἐνειδῶν	19. πλέων	21. προσαγνόχασιν
22. μέ-	26. μηδεμιᾶς	30. φρενί
		31. ἐπίσταται

κύειν βουλευματα. Ἀναστάς γάρ τῷ περὶ ὄρθρον ὄλως οὐκ ἦν καθεκτός, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῆς μονῆς τῆς εἰρηκτῆς ἀνῆκε κατὰ σπουδὴν, πολλὰ καταγνοὺς ἑαυτὸν τῆς ἀβουλίης ἕνεκα, καὶ τὸν θεῖον οἶκον, ἡ 9-155^α ποδῶν εἶχεν, ὡς τάχος κατέλαβεν· καὶ, κρηνῆς πεσῶν ἔμπροσθεν τῆς θείας ποροῦ, τὸν ἅγιον ἐξελιπάρει συν θερμοῖς τοῖς δάκρυσι, καὶ συγ- 5 γνώμην ἤτειτο τῆς τόλμης καὶ ἐνωμότως ἐπηγγέλλετο ἐπαγγελίας κῦθωρὸν ἐκστῆναι τῆς Λακεδαιμόνος καὶ τοῖς ταύτης οἰκήτορσι τὸ εἰσπραττόμενον χρυσίον ἅπαν ἀφείναι· ὃ δὴ καὶ γαγένηται. Ἐβδομήκοντα δὲ πρὸς τοῖς ἑσὶ χρυσίνους τῇ ἱερᾷ θήκῃ ἀποθέμενος καὶ τοῦ ἰδίου ἐπιβάς ὄχηματος, ἀπιὼν ὄχετο, διηγούμενος σὺν ἐκπλήξει 10 πολλῇ ἃ τ' ἐπεπόνθει καὶ οἱ' αὐτῷ συνέβη ὡς ἀνακιδεὶ καὶ τολμητῆι. Τὸ μέντοι χρυσίον, ὅπερ ὑπ' αὐτοῦ τῷ ἁγίῳ ἀφωσίωτο, λαβὼν ὃ τὴν τῆς μονῆς φροντίδα ἐπιτετραμμένος τῷ προστώτι πέπομφε κατὰ τάχος, εἰτι τῇ βασιλίδι ἐνδημοῦντι. Ἐκεῖνος δὲ, διὰ τοῦ τοιούτου χρυσίου πλῆθος ἱερῶν πυξίδων καὶ σκευῶν ἐντίμων πριάμενος τῇ 15 μονῇ διεκόμισεν· ἃ δὴ καὶ μέχρι τῆς δεῦρο χρήσιμα λίαν καθεστήκασι τῷ ἱερῷ καὶ θεῷ τεμένει πρὸς πᾶσαν λειτουργικὴν ὑπηρεσίαν, συμπροϊούσης τῷ χρόνῳ τῆς χρήσεως καὶ τέρψιν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐμποιοῦσης τῷ καὶ πρώην εὖ μάλα πυκναῖς καταγλαισθέντι χάρισι θεῷ καὶ ἱερῷ οἴκῳ τοῦ μάκαρος, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσεν, ὑπὸ τοῦ 20 τηνικαῦτα || τὴν προστασίαν τῆς μονῆς κεκτημένου. Ἄνηρ γὰρ ἐκεῖ- 9-156^α νος τὸν βίον σεμνός, τὸν τρόπον χρηστός, φιλόθεός τε ὁμοῦ καὶ φιλόκαλος, δαψιλῆς τὴν χεῖρα, δαψιλέστερος τὴν προαίρεσιν· ὅς καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβαλλόμενος καὶ ἔλεω τυχῶν τοῦ θεοῦ καὶ τῇ ἀντιληπτικῇ δυνάμει θαρρήσας τοῦ ὀσίου, πολλὴν εἰσῆνεγκε τὴν σπουδὴν 25 τό τε γῆρας ἀποξῦσαι τοῦ θεοῦ ναοῦ καὶ ὄψιν φαιδρὰν καὶ ἔαρ αὐτῷ· ἐπανατεῖλαι τὸ χαριστάτον. Εἶτα καὶ πολλὰ μὲν πεπλήρωκε τοῖς ἀναθήμασι, κιάνων αὐγαῖς καὶ χροιαῖς καὶ λίθων ξεστων στιλπνότητι καὶ γραφαῖς πανταχοῦ τέχνης ἀκριθείας καὶ ὕλης ποικιλίας, ἐκόσμησέ τε καὶ τῆς προμηθευτικῆς ἀκτίνος ἠξίωσι. Πρὸς δὲ καὶ στοαῖς 30 κύκλῳ διαφανέσι περιλαβῶν καὶ παιδροῖς προτμενίσμασι καὶ κλίμαξι

3. καταγνοὺς   6. ἐνωμότως ἐπηγγέλλετο   8. ἀφῆναι   10. σὺν-
 ἐκπλήξει   11. ἄτε πεπόνθει   οἱ'   12. ἀφωσίωτο   15. πυξίδων
 16. διεκόμισεν   18. συμπροϊούσης   24. προβαλλόμενος
 26. γῆρας ἀποξῦσαι   30. ἀκτίνος

καὶ πᾶσιν ἄλλοις, οἷς εὐαγῆς δῆποθεν οἴκου λαμπρότης τηλαυγῶς χαρακτηρίζεται, ἐκάλυνε τε παντοδαπῶς καὶ κατηγάγει, καθ' ἃ δὴ καὶ μέχρι τῆς δεύρα ὄραται ὁ θεῖος οἶκος, καὶ ἡ τούτου ὄψις ἄγγελος γίνεται τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης καὶ φιλοθείου τοῦ ἀνδρὸς προθέσεως.

5 Ἄλλ' ὁ λόγος ἔχεται αὐτῆς τῆς διηγήσεως τῶν τοῦ μεγάλου θαυμάτων καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀλαζόνος ἐκείνου Ἀντιόχου διὰ βραχείων δι-
 ρ.156^β εἰζέτω, δε τὴν δαυκικὴν μὲν ἀρχὴν διεῖπε || τῆς τῶν ἔθνικῶν χώ-
 ρας, ἐσχάτη δ' ἀπονοία ἀρθεῖς, ἥδιον ἦν αὐτῷ καὶ πάντων ἱρασιμώ-
 10 τερὰν πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ ἀθεμιτοπραγίαις παρὰ φαῦλον ἠγεῖ-
 σθαι καὶ ἅπερ ὁ μέγας ἐγγράφῳ διαθήκη ἐπέσκηψε. Τοῖνον καὶ σὺν
 πολλῷ τῷ θράσει τῷ ἀγγιτερμονοῦντι χωρίῳ τῶν ἔθνικῶν μετοχίῳ
 τῆς μονῆς ἐπιστάς, δριμύτι βλέπων καὶ τιτανῶδες διὰ πολλὴν ἰτα-
 μότητος περιουσίαν, αἴρων τε τὰς ὄφρυς ὑπὲρ τοὺς κροτάφους, κατα-
 γωγὴν τὸν τόπον ποιεῖν ἐπέταττεν. Ὡς δ' οἱ παρόντες ἐκείσε μονα-
 15 χοὶ ἠντιβόλουν ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης βουλῆς, προτεινόμενοι καὶ
 τὰ τῆς τοῦ μάκαρος ἐγγράφου διατυπώσεως, ἐκείνος ὄνος ἦν, τὸ τοῦ
 λόγου, λύρας ἀκούων· συνῶθει γὰρ αὐτὸν ὁ ἐνεργῶν ἐν τῇ καρδίᾳ
 αὐτοῦ Σατανᾶς τὰ γεννήματα, ὡς φησὶν Ἡσαίας, τῶν οἰκείων ἔρ-
 γων φαγεῖν. Ἐνθεν τοι καὶ τὸ ἴδιον ἐκπληρῶν καταθύμιον ὁ φιλο-
 20 δαίμων ἐκείνος καὶ τὴν κακίαν ἀνήκεστος τὴν τε αὐλαίαν καὶ τὴν
 ἴδιαν σκηνὴν ἐκείσε ἐπήξατο, αἱμασιᾶ τὸν τόπον κύκλῳ διαλαβῶν
 καὶ βεβηλον ὁ τῷ ὄντι βέβηλος τοῦτον ἀναδειξαι φιλονεικῶν· τυφλῶν
 γὰρ ἀκριβῶς ἡ κακία κατὰ τὸν φάμενον. Τί οὖν τὸ ἐντεῦθεν; Ἐκεί-
 νος μὲν τὸν ὑγρὸν καὶ διαλελυμένον βίον ζῶν καὶ ταῖς αἰσχυραῖς καὶ
 25 κυνώδεσι πράξεισι τῶν ἀκαθάρτων ἡδονῶν προσκειμένος, ἡδέως τῆς
 ρ.157^α συνήθους εἶχετο ἀκολασίας, || καὶ γυναιξὶ μαχλώσαις καὶ μαινάσιν
 εἰσω τῆς σκηνῆς συνεφέρετο, προσέτι γε μὴν καὶ ἀρρητουργίαις καὶ
 μουσαροῖς ἔργοις ἑτέροις καὶ ἐναγέσιν ἢ πάντολμος ἐκείνη ψυχὴ ἐκθύ-
 μως προσανείχε, μὴ ἀπειπάμενος ὄλως τὰ κρυπτά τῆς αἰσχύνης. Ὅς
 30 κατὰ πόδας ἀξιούς τοὺς καρπούς τῶν ἔργων ἐδρέπετο. Νύκτωρ γὰρ
 ὁ μέγας ἐπιφανεῖς πρότερον μὲν δαίμασι φοβεροῖς ἐκδειματεῖν εἰδύκει

2. ἐκάλυνε 7. διεξίετω 8. ἠδίων 19. ἐνθέν 21. αἱμασιᾶ

25. κυνώδεις. Ἐγράψην οὕτως ἄρα ἐξ ἀρχῆς ὁ συγγραφεύς; 26. μαχλώ-
 σαις 27. Γραπτίον συνεφέρετο; 31. ἐκδειματεῖν. Ἴδιαι καὶ σ. 166, 20.
 Ἐγράψη πιθανώτατα αὐτός ὁ συγγραφεύς. Πρὸβλ. πληρεῖν ἐν σ. 153, 7, ἐκ-

τὸν τολμητιάν, ἔπειτα τῇ σταυροφόρῳ ράβδῳ πλήξας αὐτὸν κατὰ τοῦ πλευροῦ, καιρίαν αὐτῷ τὴν ὀδύνην ἐπήνεγκεν. Ὁ δὲ, τῇ τοιαύτῃ σφοδρότητι διυπνισθεὶς, φρίκης καὶ δέους μεστός, κίσητῶς ἐώρα τὸν οὕτω πλήξαντα τῆς σκηνῆς ἐξιόντα ὃν καὶ τοῖς ἑαυτοῦ οἰκέταις οἰκτρᾶ φωνῇ κατασχεῖν παρεκελεύετο. Ὡς δ' ἐκείνοις θεατὸς οὐκ ἦν ὁ ὄσιος, τότε ἤσθετο ὁ δαίλιας ὅθεν ἦκει αὐτῷ τὸ δεινόν, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἀμέτρως ἠνόμησεν, αὐτὸς ἦν ὁ ὄσιος, ὁ φανείς καὶ πλήξας αὐτὸν, ἀγνηλατῶν ὡς περ τὸν ἀνόσιον ἐκ τῶν ἰδίων. Παραυτίκα τοίνυν τοῦ οἰκείου ὀχλήματος ἐπιθὰς τῆς πρὸς τὴν Σπάρτην φερούσης ἤψατο. Ὡς δ' ἀνύποιστος ἦν ἡ ὀδύνη, οὐ πλείω ἢ τριάκοντα σταδί- 10 ους ὀδεύσας, τετριγῶς καὶ ὀλοφυρόμενος καὶ μηκέτι οἶός τε ὦν πρόσω χωρεῖν, ἀποθὰς τοῦ ἵππου ἐν μίση τῇ λεωφόρῳ αἰσχυρῶς τὸν βίον κατέστρεψε, χερσὶ τῶν αὐτοῦ θεῖραπόντων ἐναποψύξας ὅτε δὴ καὶ ὁ φ. 157^β παροιμιώδης λόγος ἔργῳ ἐπληροῦτο ὁ φάσκων αψυχὰι παρανόμων ἀπολοῦνται ἄωροι καὶ φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἑξαισιῶν. Τὸ οὖν δύστη- 15 νον ἐκείνου σῶμα τῇ Σπάρτῃ ἀποκομισθὲν τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ὡς ὁ πολὺς περὶ τούτου φέρεται λόγος, πῦρ οὐκ οἶδ' ὅθεν κατασκήψαν τῇ σορῷ κατέφλεξε ταύτην ἅμα τῷ σκῆνει τοῦ ἀθλίου καὶ τέφραν εἰργάσατο.

Τῷ γοῦν τοιοῦτῳ σημείῳ φρικῶδει καὶ ἕτερον ἐπηκολούθει, κατ' 20 οὐδένα τρόπον τοῦ προτέρου λειπόμενον. Μιχαὴλ γὰρ ἐκείνος, ᾧ τὸ ἐπίκλην Χοιροσφάκτης, τῶν λίαν μὲν ἐπιφανῶν ἦν καὶ περιβλέπτων, τὰ δεύτερα δὲ μηδενὸς τῶν ἄλλων φέρων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακῶνων χώρα ἐπὶ τε τιμῇ καὶ δόξῃ καὶ παντοδαπεῖ κτήσει καὶ δυνα- 25 στείᾳ, πρὸς δὲ καὶ ῥύμη λόγου καὶ μεγαλοφύια καὶ τῇ κατὰ κόσμον σοφίᾳ καὶ πλείοσιν ἄλλοις προτερήμασιν, ὥστε καὶ τῷ περιόντι τῶν χαρίτων διὰ πάσης γλώττης αἰεὶ σὺν ἡδονῇ φέρεσθαι. Οὐδὲ γὰρ ἰδεῖν μόνον ἡδιστος ὁ ἀνὴρ καὶ ἐντυχεῖν ἀκόρεστος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἦθος χρη- 30 στός, τὸν τρόπον ἐπιεικῆς, τὴν φρένα πυκνός, τῇ δὲ τέχνῃ τοῦ λό-

πληρεῖν ἐν σ. 163,17, ἀναπληρεῖν ἐν σ. 171,22 καὶ κατωτέρω ταπεινεῖν ἐν σ. 216,7, ἐφαπλεῖν ἐν σ.220,22.

8. ἀγνηλατῶν. Ἐν τῇ φε' ἀγνηλατῶ, τὸ ἐλαύνω 11. ὀλοφυρόμενος
 μηκέτι 12. λεωφόρῳ 21. Τὸ ὦ διορθωτέον εἰς ὄ; 23. μηδενὶ
 24. παντοδαπεῖ. Ἴδε καὶ ἀνωτέρω σ. 134,21 σημ. κτίσει
 28-29. χρυστόν.

γου καὶ τῇ εὐστροφίᾳ τῆς λέξεως ἠρακλεία τις λίθος ὑπῆρχεν, ὥστε
 καὶ ἀνηνύτοις ἐδόξαμεν [ἀν] ἐπιχειρεῖν, εἰ τὰ ἐκείνου πάντα βουλη-
 ρ.158^a θῶμεν κατὰ μέρος λέγειν || ἢ καὶ τὸ τῆς γλώττης φθικόν τε καὶ εὐ-
 λαλον εἰς μέρος προτιθέμεναι. Πολλὰ γὰρ ἔχων καὶ αὐτὴν ταῖς χάρισι
 5 βρύουσαν καὶ γλαφυρῶς αἰ κεκτημένην ταῖς τῶν νόμων διατάξεσιν,
 ὑπερφυῶς ἐδείκνυε πρὸς ἀλήθειαν ἔχειν ἐν τε λόγοις καὶ ῥήμασι καὶ
 αὐτὸ τὸ τῶν Σειρηῶνων πλάσμα. Ἐπεὶ δὲ ἐργῶδες λίαν καὶ χαλεπὸν
 τοῦ δυσμενοῦς διαδράνχι τὰς ἐνέδρας φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ
 10 καλὸν ἄχρι τέλους ἀνεπίμικτον τηρεῖν ἐκ τοῦ φαύλου, ἐάλω πρῶ ὁ
 θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ τὴν φρόνησιν ἀπαράμιλλος ταῖς ἄρκυσι
 τοῦ ἔχθρου καὶ διαχολάνας, οἴμοι, ἀπὸ τῆς εὐθείας τρίβου, υἱὸς ἐφάνη
 ἄλλοτριος Φθόνου γὰρ κέντρῳ νυγεῖς ὁ γεννάδας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῇ
 ἑαυτοῦ σωτηρίᾳ φθονήσας, δεινὸν ἐπωφθάλμιξε τῇ μονῇ, ὅπερ ἀντι-
 15 κρυσ Θεοῦ ἦν ἀποστασία, καὶ λυττᾶν κατ' αὐτῆς οὐκ ἤδειτο καὶ μί-
 σος ἄδικον μισεῖν, κατὰ τὸ γεγραμμένον, τὸ τε δηλωθὲν ὑπ' αὐτὴν
 μετόχιον καὶ τοὺς ἐκεῖσε παροικικῶς βιοῦντας οὐκ εὐλαβεῖτο. Ἡ δὲ
 αἰτία, ὅτι ἄγρος ἦν ἐκ γειτόνων, καὶ ἡ πρόφασις εἰκαία· κακῶς γὰρ
 ἐσκήπτετο ποιεῖν τὸν ἄγρον τὰ τε θρέμματα τῆς μονῆς. Ποτὲ γοῦν
 παραβαλὼν ὁ ἀνὴρ τῷ ἄγρῳ, καὶ οἱ τὰς οἰκήσεις ἐκεῖσε ποιοῦμενοι
 20 κυκεῶνα διαβολῶν προσηγὼν αὐτῷ ὡς τι καταθύμιον κεχαρισμένον.
 ρ.158^b Ὁ δὲ, ἅτε τῷ πάθει προκα||τειλημμένος ὢν τῆς βασκανίας, μηδὲν
 ὑγιᾶς ἢ φρενῆρες ἐννοήσας, μήτε μὴν τὸν παρεγγυώμενον μὴ ποιεῖν
 κακὰ, ἵνα μὴ καταλήψεται τὸν παρακούοντα, κατὰ νοῦν θέμενος, ἀλλὰ
 πάντα ρίψας ἀπὸ ψυχῆς τὰ καλὰ, ἀπηνεμώθη ὁ πρῶτον ἐπὶ τε σοφίᾳ
 25 καὶ συνέσει καὶ δυνάμει λόγου θαυμαζόμενος, καὶ πεδίον, ὁ φτεῖν,
 ἀνέμου ἐδείκνυτο καὶ μικρόφρων ὁ μεγαλόφρων καὶ ἀφιλόσοφος καὶ
 χαμαιπετὴς τὴν δεινοίαν ἐξ ὑπογυίου καθίστατο, καὶ θυμοῦ τρό-
 παιον ἐγίνετο. Πῦρ γὰρ πνεύσας, τὸ τοῦ λόγου, καὶ τῇ ὀργῇ ἐκκαυ-
 θεῖς καὶ τὴν ὀδύνην τῆς κάρδιας ἀναρρήξας καὶ συὸς δίκην τοὺς
 30 ὀδόντας ὑποθήξας, χεῖρα συναγαγὼν οὐκ ὀλίγην καὶ ἄνδρας εὐρῶν
 οἴους ἐχρῆν τῷ ἐκείνου τρόπῳ συμβαίνειν, τυφλώτων ὡς περ καὶ πρὸς

2. εδοξε μεν 8. διαδραν 11. Γραπτιον διαχαλασας 13. ἐπι-
 οφθάλμιξε 14. αἰδεῖτο 17. εἰκά 20. Ἡ λέξις κυκεῶνα ἱρη-
 νεύεται ἐν τῇ φε ᾧδε· πόμα ἐξ εἰδῶν πολλῶν κατασκευασμένον
 22. παρεγγυούμενον 24. ἀπηνεώθη 25. παιδίον 27. ὑπογυίου

τὴν ἀλήθειαν ἀπομαχόμενος καὶ παρ' οὐδὲν τιθέμενος τὸν τοῦ δικαίου λόγον καὶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, γνώμην ἐπὶ τὸν ἅγιον τόπον ἰκείνον καὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ καταπνευργεῦσατο, καὶ τὰς Βριάρεω χεῖρας ἐξέτεινε κατ' αὐτῶν, καὶ σφηκίαν, τὸ τοῦ λόγου, ἀνηρέθιζε κατὰ τῆς μονῆς. Παραβαλὼν γὰρ τῷ δηλωθέντι μετοχίῳ καὶ ὅλως εἰς μνήμην 5 οὐκ ἀφικόμενος τοῦ φάσκοντος Ἔως καιροῦ ἀνθέξεται μακροθυμος, καὶ ὑστερον ἀναδώσει αὐτῷ εὐφροσύνη, πρῶτον μὲν τὸν ἐν μοναχοῖς εὐγηρότατον Ζώσιμον, ὃς ἥν τηνικάδε τὰ τῆς μονῆς διέπων, χειρω- φ.159^α σαμένος, καὶ μήτε τὴν ἰκείνου πολιὰν αἰδεσθεῖς, μήτε τὴν ἀρετὴν τοῦ πρεσβύτου δυσωπηθεῖς, πῦξ παῖσιν αὐτὸν κατὰ κόρρης οὐκ ἠ- 10 λαβεῖτο ὁ ἀλαζὼν ἰκείνος καὶ πάντολμος. Εἶτα καὶ τὸ φάρος ἀρά- μενος καὶ τοῦ περιβολαίου γυμνώσας τὸν πρεσβύτεν καὶ εἰς γῆν αὐ- τὸν καταβαλὼν διὰ τῶν ἐφεπομένων αὐτῷ ἀνδρῶν, φόνιον ὀρώντων τε καὶ πνεόντων καὶ μόνοις ἐξηρητημένων τοῖς ἰκείνου νεύμασι καὶ κε- 15 λεύσμασιν, οὐ πρότερον μεθῆκε ῥάβδοις τύπτειν αὐτὸν καὶ δεινῶς αἰκί- ζειν καὶ ταῖς πληγαῖς κατακόπτειν, ἕως λειποψυχήσαντα εἶδε καὶ μι- κροῦ δεῖν διαπεφωνηκότα· ἀναιδὲς γὰρ ἀεὶ ἡ κακία καὶ ἰταμόν διὰ τὴν ἐκ τοῦ φθόνου παράθηξιν. Εἶθ' οὕτως γιγαντιῶν ὡς περ καὶ θρα- 20 συνόμενος ἔτι καὶ τὸν Συρακούσιον ἰκείνον Διονύσιον μιμῆσθαι βου- λόμενος, τοῖς ἰκείσε χειροδιώτοις ἀνδράσι μυρίας ἔγνω τὰς κακώσεις ἐπάγειν, ἀντὶ φιλανθρώπου μισάνθρωπος κατὰ τὸν πάλαι Τίμωνα γε- νόμενος. Οἱ καὶ τῷ δεῖσι νικηθέντες, ὡς καὶ τὴν ἐν χερσὶν ἅπασαν ἀπειπεῖν σωτηρίαν, ἔκφρονες οἷά τινες καὶ κατάφοβοι, προτροπάδην 25 ἕκαστος φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπορίζετο, καὶ ποδῶν ἐπήνουν ἀρετὴν κατ' ἰκείνῳ τῆς ὥρας. Τὰ δὲ γε τῆς μονῆς ἅπαντα Μουσῶν λείαν, 25 κατὰ τὴν παροιμίαν, εἰργάσατο ἢ πολλῆς γέμουσα τῆς ἀπονοίας καὶ αὐθαδεῖας ἥ ἰκείνη ψυχῇ. Καθ' ἅπερ γὰρ τις ἄνους καὶ φρενὸληπτος φ.159^β καὶ βουὴν μηδαμῶς ἔχων καὶ ὄνον, κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Ἡσαίαν, ἀγνωμοσύνης ἔλεγχον, θράσει πολλῷ καὶ λειοντείῳ ὡς περ βρυχήματι καὶ ὀρμήματι κατ' αὐτῆς ἐχώρει τῆς ἀψύχου ὕλης, καὶ τὴν ἐνιζά- 30 νουσαν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ μακρίαν κατὰ τῶν αἰπολίων ἤφρει καὶ τῶν ἐπ- αύλειων, τὰ δρύφακτα τούτων πυρὸς ἔργον ποιούμενος ἐφ' ᾧ μηδεμίαν

3. βριαρεοχείρας 4. σφηκίαν 17. ἰταμόν 19. συρακουσία.
Μὴ ἱγραψέν ἄρα οὕτως ἐξ ἀρχῆς αὐτός ὁ συγγραφεὺς; 25. ἰκείνω. *18α καὶ
ἀνωτέρω σ. 162,3. 31. αὐτοῦ

εἶναι τοῖς θρέμμασι καὶ ταῖς αἰξὶ τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλ' ἔτοιμον ταῦτα προκείσθαι τράπεζαν θηρίοις, ἄμα καὶ πονηροῖς ἀνθρώποις. Ὅτε καὶ ἦν ἰδεῖν ἅπαντα τὸν χῶρον ἐκείνον οἰκτρὸν ἐκ τῆς φλογὸς θεία καὶ εἰδεχθέατατον. Καὶ ὁ μὲν οὕτω τὰ πάνθεινα καὶ θεοστυγῆ δεδρακῶς
 5 καὶ παυθ' ὅσα κατὰ γνώμην εἰς πέρας ἀγαγεῖν δι' ἀγῶνος θέμενος καὶ ἀριστεὺς, ὡς ᾤετο, ἀναφανείς καὶ τὸ παγκράτιον στήσας καὶ τὴν Καδμείαν νικήσας νίκην, ἀβρῶς τῷ ἵππῳ ἐπέβη, καὶ τοδραῶς ἐφέρετο, γαυριούμενος καὶ κατοφρυούμενος καὶ δέος τοῖς ὀρώσιν οὐ τὸ τυχόν ἐντιθέμενος, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸν πάλαι Ἀλέξανδρον, ὅτι
 10 μὴδ' ἐν Βουκεφάλῳ ἵππῳ ἦν ἐποχούμενος.

Πλὴν ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἀπόνωτο ὁ δειλαῖος τῆς τηλικαύτης τόλμης καὶ ἀυθαδείας ἢ μόνον τὸ δύσμορφον γενέσθαι καὶ πικρὰν εὐρεῖν κατὰ πόδας τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν, ὡς προῖων ὁ λόγος δηλώσει.

φ.160^α Μελλήσει γάρ τινι ἢ ἀναβολῇ τὸ πρᾶγμα ὁ μέγας || οὐκ ἐδίδου, ἀλλ'
 15 αὐθωρὸν ἐπῆγε τὴν ἐκδίκησιν, καὶ φροῦδα τὰ κατὰ τῆς εὐσεβείας εἰδείκνυε νεανισύματα. Καὶ ὁ τρόπος τοιόσδε. Τῇ γὰρ νυκτὶ ἐκείνῃ φοβερὸς ἄγαν ἐπιφανείς ὑπνώττοντι τῷ ἀνδρὶ ἠγριαίνε τε ἄμα καὶ ἐμβριθῶς αὐτῷ προσεφέρετο, καὶ ῥήμασιν ἐπιπληκτικοῖς, ἀκίσιν οἰά τισι, βάλλων αὐτόν, «Τί ἐμοὶ καὶ σοί, ἔλεγεν, ὦ οὗτος, ὥστε σε εἰς τοσαύ-

20 τον θράσος ἀφικέσθαι καὶ τόλμης καὶ τοσαῦτα κατὰ θεοῦ καὶ ἡμῶν ἀρθῆναι; Ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν σοὶ ἴσται τὰ τῆς τοιαύτης τόλμης καὶ κακονοίας, καὶ οἶσει πάντως ὡς οὐ καλὸν σοὶ τὸ πέρας ἀπαντή-
 σε, καὶ ἡ πείρα διδάσκαλός σοι γενήσεται ὅσον κακὸν ἢ ἀδικία καὶ τὸ πρὸς θεὸν καὶ τοὺς αὐτοῦ δούλους ἀπαυθαδιάζεσθαι.» Καὶ ὁ μὲν

25 ταῦτα εἰπὼν καὶ ἐπαπειλησάμενος καὶ τοῖς λεχθεῖσι στήναι ῥάβδον ἀμαρτωλῶν κατὰ κλήρου δικαίων ἀφαιμένην ἀπονηξάμενος (;) ἀπηλάττετο. Ἡ δὲ θεία ψῆφος εἰς ἔργον ἐλθεῖν ἐποίησε τὰ ῥήματα. Λάβρος γὰρ εὐθύς πυρετός καθίκετο τῷ ἀνδρὶ, καὶ σώματος ἐκλυσις ἐπηκολούθει, καὶ φορὰδην εἰς τὰ οἰκία διεκομίζετο, καὶ ὁ θάνατος

30 ἀγγίθυρος· ὅτε καὶ τὸν ἄγιον πάλιν ἰώρα ὡς ἐν ἐκστάσει γενόμενος χαλεπαίνοντα αὐθὶς αὐτῷ καὶ ὀργιζόμενον καὶ ταῖς αὐταῖς χρώμενον ἀπειλαῖς. Ὁ δὲ αἵματι κλαίων, τὸ τοῦ λόγου, ἔλεσινὰς ἤπειε φωνάς.

6. παγκράτειον	7. ἀβρῶς	8. κατοφρυόμενος	11. ἀπόνωτο
14. μελλήσει	16. τοιόσδε	18. ἀκίσιν	22. τὸ οἶσει φαίνεται
σχηματίσας ἐκ τοῦ οἶδα ὁ συγγραφεύς.		26. ἀφνεμένην	27-28. λαῦρος

καὶ τοῖς ὀμᾶίμοσι καὶ λοιποῖς ταῖς κοινωνοῦσιν αὐτῷ κατὰ γένος || ρ.160^ρ
 Οὐχ ὄρατε, ἔλεγε τουτονὶ τὸν μοναχόν, ὅς ἐπιστὰς τὰ πάνδεινα ἐπα-
 πειλᾷ μοι; Εἶτα καὶ ἀπειλαύνειν αὐτὸν δῆθεν προὔτρεπετο. Ἄλλ'
 ἐκεῖνοι, μηδὲν ἔχοντες ὄραν τοιοῦτον, ἀμηχανοῦντι ἰώκεισαν καὶ τε-
 θηπέναι ὄραν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος. Μετὰ βραχὺ δ' ἐκεῖ- 5
 νος, ἐν ἑαυτῷ ὡς περ γενόμενος καὶ συμβαλὼν ἐκ τε τῆς πρώτης
 ὀψεως καὶ τῆς δευτέρας τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, οἰκτρῶς ἑαυτὸν
 ἱταλάνιζε καὶ ἐμίμνετο τῆς ἀβουλίας. Εἶτα καὶ πικρῶς ὀλολύζων
 ἐν συνοχῇ καρδίας ἰβόα, α Οἴμοι, λέγων, οἴμοι, ὅτι τὰ τοῦ Ἰωβ
 ἀντεστράφη μοι. Ἦδη φόβος γὰρ ὃν οὐκ ἐφοβούμην ἐπῆλθέ μοι, καὶ ὃν 10
 οὐκ εἶδεδοίκεν συνήνητησέ μοι ». Πρὸς γοῦν τοῖς τοιοῦτοις ῥήμασι καὶ
 λύσειν τοῦ κακοῦ ἐζητεῖτο, καὶ τὰ τῆς διορθώσεως τοῦ σφάλματος
 ἐπηγγέλλετο, θερμότητι δῆθεν μετανοίας ὀλίσθημα θράσους ἀπερι-
 σκέπτου θεραπεύειν ὑπισχνούμενος, προστιθέμενος καὶ τὸ πάλοις σι-
 δηροῖς κατοχυρῶσαι τὰ δρύφακτα τῶν αἰπολίων. Οὐκ εἶχε δ' ὁμως 15
 θεὸν ἐπακούοντα ἢ τὸν ἅγιον τῆς ἀνάγκης ἐξαιρούμενον, ὅτι μηδὲ
 σύμφωνον ἐκέκτητο τὴν καρδίαν τοῖς χεῖλεσι, μηδὲ τὴν ἀληθινὴν
 Ἄχαάθ ἐμίμνετο μετάνοιαν. ἵνα καὶ θεῖαν ψῆφον ἀλλάξῃ καὶ ὄργην
 ἀποστρέψῃ Κυρίου, μήτε μὴν τὴν ὁμοίαν τοῦ Ἐξεκίου κραυγὴν ἐν 20
 θερμῇ τῇ διανοίᾳ ἐποιεῖτο || πρὸς τὸν Κύριον, οὐ εἶνεκεν οὔτε παλάθη ρ.161^α
 σύκων ἦν τὸ ἀλέξημα, οὔθ' ἡ προσθήκη τῆς ζωῆς τῇ τῶν ἀναβαθμῶν
 σκιᾷ ἐπιστοῦτο. Ὁ γὰρ τῶν γνώσεων Κύριος, ὁ πλάσας κατὰ μόνας
 τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ συνίεις εἰς πάντα τὰ ἔργα ἡμῶν, διάστροφον
 μένειν εἰδῶς τὴν ἐκείνου συνειδησιν καὶ κατεψευσμένην καὶ τῆς κατα-
 σπωμένης ὑπάρχουσας πλάστιγγος, ὅπερ ἐστὶν εἶδεν ἐν τοῖς πλείοσι 25
 τῶν ἀνθρώπων, εἰς μνήμην μὲν θεοῦ ἐρχομένοις ἐν καιρῷ θλίψεως,
 κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἀθετοῦσι δ' αὐθις αὐτὸν ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τῶν
 δεινῶν, ἀπρακτα καθικετεύειν εἶπασε. Καὶ Ὁχοζίας ἄλλος εἰδείκνυτο ὁ
 ἀνὴρ, τὴν ἀπόφασιν οὐ διὰ γλώσσης Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου, ἀλλ' ἐξ
 αὐτῆς τῆς θείας ψῆφου δεχόμενος. Τοῦ κακοῦ τοίνυν σφοδρότερον 30
 κατασκήψαντος, ταῖς οἰκτραῖς ἐκείναις φωναῖς δεινῶς ἀπεβίω. Οὕτω
 γὰρ γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν, οὐ ὀφθαλμοί, ὡς Σολομῶντι δο-
 κεῖ, μυριοπλασίως ἡλίου εἰσὶ φωτεινότεροι, ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς

1. ὀμᾶίμοσι   2. τοῦτονι   5. μεταβραχὺ   8. ὀλολύζων
 10. ἐπῆλθε   25. εἶδεν   28. καθ'ἑκετεύειν

ἀνθρώπων. Ἦν οὖν ἰδεῖν πάντας τότε τεθηπότας καὶ δαιμαίνοντας καὶ τῷ ὑποδείγματι τὴν αὐθάδειαν τευνομένην τοῖς σφόδρα ἀλαζόσι καὶ τολμηροῖς. Τοῦτου γὰρ εἵνεκα καὶ ἡ θεήλατος ἐκείνη πληγὴ ἐκ-
 ενήνεκτο, καὶ καινὴ τις ἦν τραγωδία τὰ οὕτω συμβαίνοντα τῷ τολ-
 φ. 161^β μητίᾳ, ὡς ἂν ἕτεροι || βελτίους ἀπ' αὐτῶν γένοιτο καὶ ἔργῳ μάθειεν
 ἢ τὴν ὀργὴν αἰετῆ φύσει μετρεῖν καὶ μὴ τῷ θυμῷ ἀλόγως κεχρηῆσθαι,
 μὴδὲ καταπαίξιν τὰ θεῖα καὶ τῶν τοῦ θεοῦ θελημάτων καὶ τῶν αὐτοῦ
 θεραπόντων καταφρονεῖν ματαιότητος περιουσίᾳ· ὅπερ ἐστὶ τοῖς ἀνοή-
 τοις καὶ ἀγνώμοσι τὸ χαριέστατον. Ἡ γὰρ τοῦ θεοῦ ἀγαθότης καὶ
 10 ἀνεξικακία κλίνει μὲν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο, ὡς γέγραπται, καὶ φέρι
 τὴν τῶν ἀνθρώπων κακίαν ἀνεξικακῶς, ἐκνεωθῆναι δ' εἰς ἅπαν οὐκ
 ἐνὶ τὸν τρυγίαν· ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ φησι παρὰ τῷ θεῷ· κατὰ δὲ τὸ
 πολὺ ἔλεος αὐτοῦ οὕτω καὶ πολὺς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ, ὅτι Ἐὰν πο-
 ρεύησθε φησι πρὸς με πλάγιοι, πορεύσομαι καὶ γὰρ πρὸς ὑμᾶς θυμῷ
 15 πлагίῳ· καὶ φοβερός ὁ λόγος τοῖς συνιοῦσιν. Ὅτι δὲ ἄρρητος ἡ
 τοῦ θεοῦ οἰκονομία, ὥστε καὶ διὰ τῶν δοκούντων ἐναντίων οἷς ὁ
 λόγος οἶδεν ὀδεύουσα οἰκοδομεῖν τὰ δέοντα, οὐκ ἔξω λόγου καθε-
 στηκεν. Στοργὴ γὰρ ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ὀργὴ τὰ ἐκ θεοῦ πεμπό-
 μενα, καὶ πάνθ' ὅσα ποιεῖ ὁ θεὸς πρὸς τέλος οἶδεν ἐκβαίνειν χρη-
 20 στόν. Καὶ οὐδὲν ἐστὶν ὅλως τῶν ἐπαγομένων, ὃ μὴ συντείνει εἰς
 ψυχικὴν ὄνησιν· ἄμεινον γὰρ ἐνταῦθα τοὺς οὕτω πταίνοντας διδό-
 ναι δίκην ἢ αἰωνίως ἐκεῖσε κολάζεσθαι, ἐπεὶ καὶ θάνατος ἀνδρὶ ἀνά-
 παυσις, κατὰ τὸν φάμενον· ἐνεκόπη γὰρ αὐτῷ τὰ τῆς κακίας, καὶ
 φ. 162^α ἀπήλλακται τῆς || τοῦ μέλλοντος δουλείας, καὶ δεδικαίωται ὑπὸ τῆς
 25 ἁμαρτίας.

Ἄλλὰ συντετάχθω τῷ λόγῳ καὶ θαῦμα ἕτερον ἀξιάκουστον· ἔχει
 γὰρ μετὰ τοῦ φοβεροῦ καὶ τὸ χάριεν. Τελχίνες τινες καὶ βάσκανοι
 δαίμονες ἐξώρμησάν ποτε ἐνίοις τῶν τὴν χώραν λαχόντων τῶν Ἀθρι-
 κῶν, οὓς δὴ καὶ Μιληγγούς καλεῖν εἰώθησιν ἀντὶ Μυρμιδόνων οἱ ἐγ-
 30 χῶριοι, ἄνδρες αἰμοφορεῖς καὶ φόνιον πνεοντες, πόδας τε κεκτημένοι
 εἰς κακίαν τρέχοντας καὶ μηδὲν ἄλλο εἰδότες ἢ μόνον τὸ ληστεῦσιν

4. καινὴ τις 5. ὡσάν 6. κεχρηῆσθαι 8. καταφρονῶν
 10. φέρειν 12. φησὶ 13-14. πορεύησθε φησὶ 20. συντείνῃ
 27. τελχίνες τινές 27. ἐξώρμησαν 28. λαχόντων 28-29. Ἐχί-
 ᾱρα ἔρθως τὸ Ἀθρικῶν; 30. Γρακτίον αἰμοχαρεῖς;

αἰεὶ καὶ τὰ ἄλλότρια ἐπισηπασθαι ἀρπαλίως, ἐφ' ᾧ κατῆλθον ἐν τῷ
 μνημονευθέντι μετοσίῳ τῆς μονῆς, καὶ τὰ ἐκείσε θρέμματα τῆς μον-
 ῆς διάρπαγμα ποιῆσαι Ἰσπευδον. Καὶ δὴ, πορευθέντες οἱ μᾶταις,·
 τό τοῦ θείου φάναι Ἰερειοῦ, ὅπισω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας
 αὐτῶν τῆς πονηρίας, ὁμοσε ἐχώρουν πρὸς τὸ ἔργον, καὶ πλῆθος σύμ- 5
 μικτον καὶ νέοι δυσκάνηκτοι ταῖς ὁρμαῖς, ἐπιστάντες λογχοφόροι τοῖς
 οἰκοῖς καὶ τοῖς αἰπολίαις, ὅσον τὸ εἰς ἐκείνους ἦκον, εἰς πέρας ἤγαγον
 τὰ πονηρὰν βούλευμα, καὶ τὰ θρέμματα ληστρικῶς ἀφειλόμενοι, πρὸς
 τὴν σφῶν πατρίδα καὶ χώραν ἀπήγαγον δίκην ἀγρίων θηρῶν, σπα-
 ράξει ταῦτα βουλόμενοι. Ἄλλ' ἐψεύσθησαν τῆς ἐπιβουλῆς οἱ ἀλάστο- 10
 ρες, καὶ διὰ κενῆς ἀνομοῦντες ὤφθησαν, ἀνέμους τε ἔδοξαν συνάγειν
 ἐν κόλπῳ, τὸ ἄδόμενον, καὶ ὕδωρ στρέφειν ἐν ἰματίῳ. Πρᾶγμα γὰρ
 ἐπὶ κολούθει τῇ τοιαύτῃ ἐφόδῳ πρὶν γενέσθαι μὴ πιστευόμενον. Ὡς φ. 162^β
 γὰρ ἐκείνοι τὴν ἰδίαν χώραν κατέλαβον σὺν τοῖς θρέμμασι, τὰ συνήθη
 ὁ μέγας κἀνταῦθα ἦν ἐνδεικνύμενος. Θᾶπτον γὰρ ἐπιστάς κατὰ τοὺς 15
 ὕπνους τοῖς κακοσχόλοις ἐκείνοις καθεύδουσι, δύο ἐφκει κύνας ἐπάγεισθαι
 εὐσθενεῖς καὶ τὴν ἰσχὺν ἄμαχον κεκτημένους, καθὼς εἶωθεν ὡς τὰ
 πολλὰ ἐπιφαινέσθαι ἀνδράσι πονηροῖς καὶ τὴν τῶν κυνῶν ζηλοῦσιν ἀναί-
 δεϊαν. Καὶ πρῶτα μὲν πληγὰς κατὰ τῶν παρεῖων ἐπιτρίβει τοῖς πα-
 λαμναίοις· εἶτα καὶ τοὺς κύνας ἔδοξε κατ' αὐτῶν ἐξορμαῖν, ὧν καὶ 20
 τοῖς δῆγμασι δεινῶς μωλωπισθέντες, σύντρομοὶ τε καὶ κατὰφοβοὶ διυ-
 πνισθέντες· ὧ καινοῦ θαύματος, ὧ πράγματος πλήρες ἐκπλήξεως· οἱ
 μὲν τὰς ὄψεις καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρόφους εἶχον, οἱ δὲ μελανίας
 καὶ πελιθνώσεις περὶ τὸ σῶμα διαφανεῖς, ἄλλοι τὸ στόμα εἶχον εἰς
 τούπισω λοξῶς παρεκκλίνον, οἱ δὲ πλείους καὶ ἐκ τῶν δηγμάτων ἐφε- 25
 ρον ἐν ταῖς σαρκὶ μώλωπας, οἰδήμασι καὶ σμῶδιξι πεπληρωμένους
 ἦδη. Καὶ οὕτω τὰ ἐν τοῖς ὕπνοις τελεσθέντα οὐκ ἦσαν ὄψις ἀνύπαρ-
 κτος, ἀλλ' ἐπ' αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν ὀρώμενά τε καὶ θαυμαζόμενα,
 καὶ αἱ ἐκ τῶν μωλώπων ὀδύνας δριμύταται καὶ ἀφόρητοι καὶ θάνα-
 τον ἀπειλοῦσαι τὸν βικιοτάτον. Οἷς καὶ γλώττης οὐκ ἔλαττον ἦν 30
 ἐπαγγέλλειν τὰ κατὰ τοὺς ὕπνους οὕτω συνενεχθέντα. || Θερμοὶ τοῖς φ. 163^α
 νυν εὐθὺς γεγονότες ἐπὶ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν ἰσχυρῶς πλη-

22. Γραπτίον πλήρους ἢ ἔγραψε πλήρες αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, 25. παρεκ-
 κλίνον 29. δριμύτατοι ἀφόρηται 31. συνεχθέντα

γέντες διὰ τὴν ἀμαρτίαν, εἶτα καὶ ἑαυτοὺς ταλανίζοντας, Δεῖλαιοι, ἔφρασκον, ἡμεῖς τῆς κακοβουλίας ἄθλιοι, ἔφρασκον, ἡμεῖς τῆς πολλῆς μοχθηρίας. Πρὸς τοῦτοις καὶ αὐτοὺς δὴ τοῦ; κατὰ γένος κοινωνοῦν-
 τας ἠξίουσαν θερμοῦ ὡς τάχος καταλαβεῖν τὸ φροντιστήριον καὶ θερμὴν
 5 τὴν ἰκασίαν ὑπὲρ αὐτῶν τῷ ὅσιω προσάξει καὶ καθαρῶς συνθέσθαι
 ἐπανασῶσαι πρὸς τοὺς ἰδίους οἴκους καὶ τὰς ἐπαύλεις τὰ ληστρικῶς
 ἀφαιρηθέντα κατὰ γὰρ τὸ σῶον καὶ ὀλοκλήρον πάντα καὶ μηδαμῶς ἐπι-
 τολιμῶν σφραδάζειν ἐν τοῖς τοιοῦτοις. Οὐ δὴ γενομένου καὶ ταῖς τοιαύ-
 ταις ὑποσχέσεσιν ἢ τῶν θεριμμάτων ἀντιστροφή ἐπακολουθήσασα,
 10 πρὸς τὴν προτέραν εὐθὺς ὑγίαν καὶ οἱ οὕτω τοῖς δεινοῖς ὑποβληθέν-
 τες ἐπανήσαν· καὶ ἐν βραχεῖ ἀνωρθοῦντο τὰ μέλη καὶ κατὰ χώραν
 ἕκαστα εἶχον, καὶ ὁ κολοφῶν τῶν κακῶν διεκρούετο. Τοῦ γὰρ αὐτοῦ
 καὶ παιδεύειν θρασύτητα καὶ μοχθηρίαν καὶ θεραπεύειν πάλιν διὰ φι-
 λανθρωπίαν. Δείας οὖν ἔκτοτε ὑπείρηται οὐ τὸ τυχόν ἐκ τοῦ ὑποδείγμα-
 15 τος πᾶσι τοῖς ἐκείνων φίλοις τε καὶ πατριώταις, καὶ τῷ δέει ἢ βάρ-
 βαρος ἐκείνη φύσις καὶ ἀτίθασος τὰς οἰκίας καὶ σχεδὸν εἰπεῖν φυσι-
 κὰς ἀγριότητας ἐπιλαθομένη συνθήκας ἴθατο ἐτησίως προσφέρειν τῇ
 p.163^θ θεῖα ταύτῃ || μονῇ κηρούς τε καὶ θυμιάματα καὶ γεραιρεῖν ὅση δύνα-
 μίς τὸν ὄσιον.

- 20 Προκείσθω δὲ εἰς διήγησιν τοῖς φιλοθέοις καὶ ἕτερον θαῦμα μνή-
 μης ἅμα καὶ ἀκοῆς ἄξιον. Μονὴ τίς ἐστι κατὰ τὸν ἐπίγειον τόπον
 τῆς Λακεδαιμόνος ἰδρυμένη, κατὰ ἀντικρὺ καὶ τοῦ ἄστεως πρὸς δυ-
 σμὰς δικκωμένη, ἐν ἣ πέφυκε τιμᾶσθαι ὁ ἐν ἱεράρχαις μέγιστος θαυ-
 ματουργὸς καὶ περιώνυμος Νικόλαος, ἡσύχῳ βίῳ συμβαίνουσα καὶ εὖ
 25 μάλα ἔχουσα τοῖς ἐν ἀρετῇ ζῆν ἐλομένοις καὶ ἐνθίου πολιτείας ἀντι-
 ποιῆσθαι ἀρμόδιον χρηματίζουσα ἰνδικαίτημα. Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ μονῇ
 ἄνευ ἀνθρωπίνης τέχνης ἐν τῇ κειμένη πλακὶ λιθίνῃ ἢ τοῦ ὄσιου θεῖα
 μορφή παραδόξως ἐντετύπωτο· ἐν ἣ καὶ τὸ τῆς σταυροφόρου ράβδου
 σχῆμα ὀραῖται σκιαγραφούμενον, περὶ οὗ μακρὸν εἶη τε λέγειν καὶ
 30 διεξιέναι, γλώσσαις ἀπάντων ἄδομένου τοῦ τεραστίου μέχρι καὶ τῆ-
 μερον καὶ αὐτῆς μᾶλλον τῆς λιθίνης πλακὸς φωνῆς πάσης τρανότε-
 ρον καὶ γλώσσης οὐκ ἔλαττον διεξιούσης τὰ τοῦ πράγματος καὶ μο-

11. ἐπανήσαν. Ἴδε σ. 165 σημ. εἰς 25

12. κολοφῶν

14. ὑπείρηται

16. ἀτίθασος

21. μονὴ τίς

ἐπίγειον

24. περιώνυμος

25. μάλλα

29. σκιογραφούμενον